

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ LIPTOVSKÉJ KNIŽNICE GAŠPARA FEJÉRPATAKY – BELOPOTOCKÉHO V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI ZA ROK 2022

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto knižnice v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši (ďalej len Liptovská knižnica GFB) je regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, ktorej hlavným poslaním je budovať a uchovávať univerzálny knižničný fond bez ohľadu na nosič informácií, poskytovať používateľom knižnično-informačné služby a zabezpečovať všeobecný a neobmedzený prístup občanov k informáciám. Plnú funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Liptovský Mikuláš a regionálnej knižnice pre územie okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok (región Liptov). Napĺňa ciele stanovené v rámci národného knižničného systému a plní úlohy, ktoré vyplývajú zo strategických dokumentov a zákonov.

Liptovská knižnica GFB patrí do siete verejných regionálnych knižníc, ktorých zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2022

Liptovská knižnica GFB v roku 2022 svojou činnosťou zastávala pevné miesto v spoločnosti i komunite regiónu v oblasti kultúry, vzdelávania a poskytovania informácií v zmysle svojej Zriaďovacej listiny, Plánu činnosti na rok 2022, ako aj z ďalších strategických dokumentov. V rámci svojich možností reagovala na nové informačné potreby verejnosti a svojho konkrétneho používateľského zázemia najmä šírkou a kvalitou poskytovaných knižnično-informačných služieb ako finálneho produktu.

V roku 2022 doznievala pandémia koronavírusu Covid-19 a opatrenia s tým súvisiace ovplyvnili fungovanie knižnice a jej služby verejnosti v 1. štvrtroku. Knižnica musela riešiť prevádzku knižnice (uzavretie pre verejnosť, obmedzený režim), pandemické opatrenia (R – O – R), dezinfekciu, karanténu a pod.

Jednou z hlavných úloh, ktorú sme v r. 2022 plnili a ktorú nám ukladá aj zákon o knižniciach a následná vykonávacia vyhláška, bola fyzická revízia knižničného fondu v júni 2022.

Počas celého roka sme venovali pozornosť aj odídencom z Ukrajiny pred vojnovým konfliktom a poskytovali sme im služby bezplatne, nakúpili sme dostupné knihy v ukrajinskom jazyku, zapájali sa do výziev pomoci.

Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov:

Aj v roku 2022 venovala Liptovská knižnica GFB veľkú pozornosť formovaniu informačných potrieb v interakcii s potrebami verejnosti a to najmä podpore informačnej gramotnosti organizáciou tradičných aktivít: Kniha Liptova 2021, Krídla Ivana Laučíka – literárna súťaž začínajúcich autorov, Týždeň slovenských knižníc, Svetový deň poézie, besedy so spisovateľmi, autorské čítania a prezentácie osobností slovenskej literatúry prostredníctvom projektu Knižnica na dosah, ale aj každodennými aktivitami pre všetky vekové a sociálne kategórie používateľov. Knižnica v regióne funguje ako prirodzené komunitné stredisko pre profesionálnych aj amatérskych literárnych tvorcov, k čomu významne prispieva aj činnosť Literárneho klubu a vydávanie časopisu Krjela. Niektoré z aktivít sme preniesli do online priestoru, kde sme zaznamenali pomerne slušný záujem verejnosti.

Negatívnym zásahom aj do budúcnosti sa javí obmedzenie činnosti pobočky knižnice na ZŠ Janka Kráľa na Podbrezinách len na 1 deň v týždni a výlučne na požičiavanie kníh.

Dôraz sme kládli na propagáciu knižnice, či už na vlastnej webovej stránke, FB-profile, Centrálnom katalógu podujatí mesta Liptovský Mikuláš, ale aj na stránkach regionálnych periodík, web-stránky ŽSK a záujem o dianie v knižnici mali aj rozhlas, najmä Rádio Regina Stred a TV Liptov. Čitateľov a návštevníkov knižnice sme o pripravovaných podujatiach a novinkách informovali priamo v priestoroch knižnice a tiež prostredníctvom e-mailov.

Liptovská knižnica GFB sa pripojila k organizáciám, ktoré po vypuknutí vojny na Ukrajine poskytovali viacero služieb pre odídcov. Niektoré z podujatí boli jednorazové, niektoré dlhodobé či opakované a realizovali sa počas celého roka: využívanie služieb knižnice zdarma, zbierka dobrovoľných finančných príspevkov, donášková výpožičná služba, zbierka pre konvoje pomoci, literárne kluby a časopis Krjela venované Ukrajine, prednáška o prokremelskej propagande (V. Šnidl), tvorivé dielničky pre deti (Veselé kamienky).

Kvalitné knižnično-informačné služby môžu poskytovať len odborne zdatní pracovníci knižnice a na ich vzdelávanie kládla knižnica veľký dôraz. Vzdelávali sme sa v oblasti katalogizácie, bibliografie, služieb, verejného obstarávania, ekonomiky a personalistiky aj vedenia organizácie a novelizácii zákonov.

V marci 2022 odišla do dôchodku dlhoročná vedúca odboru knižnično-informačných služieb Mgr. Tatiana Moravčíková, na jej miesto nastúpila Mgr. Petronela Jančusková, ktorá dovtedy pracovala na pobočke knižnice v ZŠ Janka Kráľa. K 31.12.2022 odišla do dôchodku aj pracovníčka úseku náučnej literatúry Magdaléna Zelenková.

Pri knižnici pracuje aj Základná odborová organizácia s ktorou má knižnica uzatvorenú Kolektívnu zmluvu.

Rok 2022 nebol poznamenaný častými ani dlhodobými práceneschopnosťami či OČR.

Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov:

Liptovská knižnica GFB je povinná budovať, získavať, evidovať, odborne spracovávať, organizovať a ochraňovať univerzálny knižničný fond v súčinnosti s požiadavkami čitateľského zázemia, ale dôraz kladie na regionálny knižničný fond, na budovanie regionálnych bibliografických i faktografických databáz.

Základom je priebežný a premyslený nákup, resp. iné získavanie, kníh, periodík a iných typov dokumentov. To sa dialo s príspevím vlastných zdrojov knižnice a dotácie Fondu na podporu umenia. Dobrú spoluprácu máme s kultúrnymi a vzdelávacími inštitúciami na území mesta a regiónu aj obecnými úradmi, vďaka čomu knižnica získava mnoho cenných dokumentov regionálneho charakteru. Prínosom pre akvizičnú politiku knižnice je aj súťaž Kniha Liptova.

Pravidelný každoročný príspevok Mesta Liptovský Mikuláš na nákup nových kníh sme v r. 2022 nedostali, pretože mesto bolo celý rok v rozpočtovom provizóriu.

Knižničný fond je okrem dokumentov na úseku regionálnych dokumentov a príručných knižníc vo voľnom výbere.

Dokumenty knižničného fondu sú spracovávané v systéme Clavius, ktorý je každoročne updatovaný.

Dôležitá je aj ochrana knižničného fondu. Všetky priestory knižnice sú chránené EZS s napojením na PCO Polície SR a kamerovým systémom.

V mesiaci jún 2022 sa uskutočnila riadna fyzická revízia knižničného fondu, zameraná na kontrolu, evidenciu a stav knižničného fondu, ale zároveň aj na jeho očistu a aktualizáciu. Z toho dôvodu bolo pomerne veľa kníh navrhnutých na vyradenie, z dôvodu opotrebovanosti, duplicity, zastaranosti, či dlhodobého nepožičania. Výsledkom bol aktuálny, aktívny knižničný fond, zlepšenie priestorového vizuálu a prehľadnenie uloženia fondu.

Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb:

Liptovská knižnica GFB poskytuje knižnično-informačné služby v účelovej budove knižnice na Štúrovej ul. č. 56 (majetok ŽSK, správca LK GFB), kde sa nachádza úsek beletrie pre dospelých, úsek literatúry pre deti, multimediálny úsek (čítareň + hudobné dokumenty + verejný internet), riaditeľstvo, ekonomika, metodika, spracovanie knižničných fondov, knižnično-informačný servis, sklady, depozity a knihárska dielňa. V NKP Čierny orol na ul. 1. mája v Liptovskom Mikuláši (majetok ŽSK, správca Liptovské múzeum v Ružomberku) má knižnica priestory vo výpožičke a nachádza sa tam úsek náučnej literatúry, úsek regionálnych dokumentov so študovňou a úsek dokumentov pre nevidiacich a slabozrakých. Na Základnej škole Janka Kráľa na najväčšom sídlisku Liptovského Mikuláša Podbrezinách má knižnica pobočku pre deti, ktorú užívame bezplatne. Priestory a energie dodáva ZŠ, knižnica dodáva pracovníka a knižničný fond.

Zhodnotenie kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov činnosti Liptovskej knižnice GFB je podrobne rozpracované v časti Odborná činnosť knižnice.

Po pandémie koronavírusu sa služby verejnosti od jari dostali do normálneho režimu a čitatelia si opätovne zvykali na pravidelnú návštevu knižnice bez obmedzení.

Obmedzenie činnosti knižnice bolo z dôvodu konania revízie knižničného fondu v júni 2022, kedy sa výpožičné služby pre verejnosť nerealizovali.

1.3. Potenciálne používateľské zázemie

K 31.12.2022 žilo v regióne Liptov 128 743 obyvateľov.

V okrese Liptovský Mikuláš žije 72 143 obyvateľov, počet školopovinných detí je 6 248.

V meste Liptovský Mikuláš žije 30 915 obyvateľov, z toho 3 259 školopovinných detí.

V okrese Ružomberok žije 56 600 obyvateľov, školopovinných detí je 4 855.

V meste Ružomberok žije 26 479 obyvateľov a z toho je 2 732 školopovinných detí.

Mesto Liptovský Mikuláš, sídlo Liptovskej knižnice GFB, je hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom regiónu. Má bohaté historické a kultúrne tradície. V regióne nájdeme aj napriek stále nepriaznivému demografickému vývoju pomerne veľký kultúrno-vzdelávací potenciál. V Liptovskom Mikuláši je 1 vysoká škola – Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika, 8 stredných škôl a 9 základných škôl. V Liptovskom Hrádku sú 3 stredné školy a 2 základné školy, v Ružomberku 1 vysoká škola – Katolícka univerzita a 8 stredných škôl.

Ďalším potenciálnym zdrojom je cestovný ruch so svojimi požiadavkami najmä na informačné a doplnkové služby knižnice.

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia

Liptovská knižnica GFB spolupracuje v rámci regiónu s týmito kultúrnymi a vzdelávacími organizáciami:

Liptovské kultúrne stredisko Liptovský Mikuláš, Liptovská galéria P. M. Bohúňa Liptovský Mikuláš, Liptovské múzeum Ružomberok, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš, Dom kultúry Liptovský Mikuláš, Mestská knižnica Ružomberok, Mestská knižnica Liptovský Hrádok, Miestny odbor Matice slovenskej a Dom Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši, Mesto Liptovský Mikuláš, obecné knižnice Liptova, základné, stredné a vysoké školy regiónu, Spolok Martina Rázusa, Spolok Pavla Straussa, ECAV. Po odbornej línii spolupracujeme aj s verejnými regionálnymi knižnicami Žilinského regiónu, Slovenskou národnou knižnicou v Martine, Slovenskou knižnicou pre nevidiacich v Levoči, Spolkom slovenských knihovníkov a Asociáciou slovenských knižníc.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

V roku 2022 sa uskutočnili kontroly dochádzky – priebežne riaditeľkou knižnice a vedúcimi organizačných zložiek – závažné nedostatky zistené neboli.

Priebežne sa kontrolovala bezpečnosť pri práci, protipožiarna ochrana, stav rebríkov a regálov a tiež požitie alkoholu a iných návykových látok u zamestnancov knižnice.

Štvrťročne bola vykonávaná kontrola centrálnej pokladne aj čiastkových pokladní na jednotlivých úsekoch knižnice, nedostatky zistené neboli.
Priebežne bola vykonávaná finančná kontrola.

3.2. Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov

V októbri 2022 bola v knižnici vykonaná kontrola dodržiavania BOZP inšpektorom kontroly odborového zväzu SLOVES. Zistené nedostatky boli formálneho charakteru.

4. Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská knižnice

Príloha č. 1

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška registračného poplatku

5.1. Otváracie hodiny centrálneho objektu

pondelok: 10:00 – 18:00
utorok – piatok: 9:00 – 18:00
sobota: 8:00 – 12:00

5.2. Otváracie hodiny pobočky a dislokovaného pracoviska

Úsek náučnej a regionálnej literatúry:

pondelok: 10:00 – 18:00
utorok – piatok: 9:00 – 18:00
sobota: 8:00 – 12:00

Pobočka knižnice na Základnej škole Janka Kráľa Liptovský

Mikuláš – Podbreziny:

streda: 8:00 – 16:00

5.3. Týždenný výpožičný čas

Týždenný výpožičný čas je 48 hodín.

5.4. Výška registračného poplatku

V Liptovskej knižnici GFB sa platí členský registračný poplatok jedenkrát ročne na obdobie 365 dní. Výška členského registračného poplatku je diferencovaná podľa veku používateľa nasledovne:

Deti do 6 rokov:	bezplatne
Deti a mládež do 15 rokov:	2,00 €
Študenti denného štúdia do 25 rokov:	3,00 €
Dospelí do 65 rokov:	5,00 €
Seniori od 66 do 75 rokov a ZŤP:	2,00 €
Seniori nad 75 rokov a ZŤP-S:	bezplatne
Majstri ÚĽUV-u:	bezplatne
Darcovia krvi – zlatá Jánskeho plaketa	bezplatne
Vojnoví veteráni:	2,00 €
Neregistrovaní používatelia s právom jednoduchého prezenčného vypožičiavania:	0,50 €
Rodinný preukaz – 1. člen rodiny:	5 €
2. člen rodiny:	1 €
dieťa 6 -15 rokov:	1 €

5.5. Poskytované zľavy

Ako vyplýva z horeuvedeného prehľadu, od platenia členského registračného poplatku sú oslobodení používatelia starší ako 75 rokov, používatelia, ktorí sú držiteľmi preukazu ŤZP a ZŤP-S, majstri ÚĽUV- u s registračnou kartou, darcovia krvi – držitelia zlatej Jánskeho plakety a deti do 6 rokov veku. Žiakov prvých resp. druhých ročníkov základných škôl zapisujeme do knižnice počas tzv. slávnostných zápisov. Tento prvý zápis je bezplatný. Zľavy sú poskytované aj vojnovým veteránom po predložení príslušného preukazu. Bezplatné členské sme poskytli aj odídencom z Ukrajiny z oblastí vojnového konfliktu.

5.6. Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2022

V roku 2022 nedošlo k zmene otváracích hodín. Otváracie hodiny sa upravovali len na základe protipandemických opatrení a vyhlášok ÚVZ SR v 1. štvrtroku.

K úprave registračných poplatkov v r. 2022 nedošlo.

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Príloha č.2

7. Public relation

7.1. Odborná publikačná činnosť pracovníkov knižnice

Kubányová Nadežda:

Krídla Ivana Laučíka píšú už 40. kapitolu. In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. Roč. XXVII, č. február (2022), s. 16.

Kniha Liptova 2021. In: Spoločník. Roč. XXI, č. 2, s. 21.

Súťaž Kniha Liptova 2021 poukazuje na veľmi plodný literárny rok. In: Spoločník. Roč. XXI, č. 4, s. 3.

Vyberte Knihu Liptova 2021. In: MY : nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región. Roč. 2, č. 38, s. 6-8.

Kniha Liptova 2021 - spúšťame hlasovanie. In: Spoločník. Roč. XXI, č. 5, s. 20-23.

Nauč sa kriticky myslieť o totalite! In: Spoločník. Roč. XXI, č. 8, s. 20.

Hlasovanie v čitateľskej ankete Kniha Liptova 2020 je už spustené. In: Spoločník. Roč. XX, č. 5, s. 6.

Vyhlásili výsledky ankety Kniha Liptova 2021. In: MY : nezávislé noviny pre vašu obec, mesto a región. Roč. 2, č. 66 (2022), s. 3.

Kniha Liptova 2021 opäť naživo. In: Spoločník. Roč. XXI, č.9, s.23.

Ružomberčan vyhral súťaž Kniha Liptova 2021. In: Ružomerský hlas. Roč. XXXV, č. 9+10, s. 25.

Spomienka na Laučíka a Belopotockého. In: Spoločník. Roč. XXI, č. 10, s. 23.

Jančušková Petronela:

V Liptovskej knižnici G F. Belopotockého sa konal Monitoring. In: Spoločník. Roč. XXI, č. 10, s. 23.

Návšteva knižnice. In: Porubské noviny. Roč. XXVIII, č. 113, s. 18.

Jančušková Petronela - Kubániová Nadežda:

Kniha Liptova 2021 - nominácie (plagát). In: Mikuláš : mesačník pre obyvateľov mesta Liptovský Mikuláš. Roč. XXVII, č. február (2022), s. 16.

Batizová Jana - Jančušková Petronela - Vlhová Adriana:

Beseda v Liptovskej knižnici. In: Maxík : časopis do školy i na doma. Roč. XVIII, č. 10, s. 30.

Beseda v Liptovskej knižnici. In: Zvonček : časopis pre šikovné deti. Roč. XVII, č. 10, s. 21.

Beseda v Liptovskej knižnici. In: Enviráčik : environmentálny časopis pre deti. Roč. I, č. 10, s. 26.

7.2. Publikačná činnosť o knižnici a jej činnosti

Aj v roku 2022 knižnica pokračovala v propagácii svojej činnosti v printových médiách: regionálnom týždenníku My, mesačníku Mikuláš, týždenníku Spoločník a Ružomerský hlas, v časopise Maxík, Zvonček, Enviráčik a Porubské noviny. Najviac článkov napísali pracovníčky knižnice Nadežda Kubányová, Petronela Jančusková, Jana Batizová a Adriana Vlhová, externe Ľubica Stančíková, Ján Sokolský a Stanislav Krakovský. Regionálna tlač preberala aj články z TASR.

7.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov knižnice

Pracovníci knižnice v roku 2022 publikovali 17 článkov.

7.2.2 Počet titulov iných autorov o knižnici

O knižnici písali v minulom roku aj iní autori (Stančíková, Krakovský, Sokolský), celkom boli takto publikované 4 články.

7.2.3 Počet vydaných tlačových správ

V priebehu roka 2022 vydala LK GFB 24 tlačových správ.

7.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky

<i>Médium</i>	<i>Názov príspevku</i>	<i>Termín odvysielania</i>
TV Liptov	Kniha Liptova 2021 – vyhlásenie súťaže	január 2022
	Najlepší detský čitateľ 2021	február 2022
	Kniha Liptova 2021 - vyhlásenie výsledkov	apríl 2022
	Pocta Belopotockému	máj 2022
	Najlepší čitateľ 2022	december 2022
Rádio Regina	Novinky z knižnice - živý vstup do vysielania	Január 2022
	Rozhovor s najaktívnejším dospelým čitateľom r. 2021	február 2021
	Najlepší detský čitateľ 2021	február 2022
	Kniha Liptova 2021 - živý vstup do vysielania	apríl 2022
	Bocta Belopotockému	máj 2022
Rádio Košice	Kniha môjho srdca	február 2022

Všetky reportáže a správy boli uvedené zdarma.

Infotabule pri cestných komunikáciách LK GFB nemá.

Na mestských križovatkách sa nachádzajú smerovníky ukazujúce ku knižnici.

Vývesná skrinka pre aktuálne oznamy sa nachádza na Garbiarskej ulici pri zastávkach mestských a prímestských autobusových liniek.

7.3. Odborná edičná činnosť

1. Drevený artikulárny kostol vo Svätom kríži : výberová tematická bibliografia pri príležitosti 40. výročia vysviacky / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 79 záznamov.
2. Krjela 58 : časopis Literárneho klubu pri Liptovskej knižnici Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši / zostavila Naďa Kubányová ; grafické spracovanie a zlom vnútra Peter Valach. Grafický návrh obálky Peter valach. Foto na obálke Kristína Javorská. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 40 s.
3. Liptov v tlači 2022 [elektronický zdroj]: bibliografická ročenka. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 3 381 záznamov.
4. Nové knihy č. 1, 4, 7, 9, 12 : prírastky nových kníh do fondu úseku beletrie / zostavila Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 286 strán. – 978 záznamov.
5. Nové knihy č. 3, 5, 6, 8, 10 : prírastky nových kníh do fondu úseku literatúry pre deti / zostavila Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 145 strán. – 502 záznamov.
6. Nové knihy č. 2, 11 : prírastky nových kníh do fondu úseku náučnej a regionálnej literatúry / zostavila Petronela Jančušková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 130 strán. – 192 záznamov.
7. Plán činnosti Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši na rok 2022/ zostavila Marcela Feriančeková. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 29 strán.
8. Správa o činnosti a hospodárení Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši v roku 2021 / zostavila Marcela Feriančeková. Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 47 strán.
9. Verejné knižnice okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok v roku 2021 / zostavila Kvetoslava Droppová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2021. – 20 strán.
10. Výhonky 38 : zborník najlepších príspevkov 40. ročníka literárnej súťaže začínajúcich autorov / zostavila Nadežda Kubányová ; grafická úprava, zalomenie, obálka Peter Valach. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. – 41 strán.

11. Výročia 2022 : kalendárium výročí regionálnych autorov a osobností okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok / zostavila Ivona Salajová. – Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022. - 357 záznamov.

7.4. Web stránka knižnice

Knižnica má svoju web stránku: www.kniznicagfb.sk, kde zverejňuje všetky informácie o podujatiach, dokumentoch, a pod. V r. 2022 bolo na web stránke uverejnených 148 správ o pripravovaných resp. uskutočnených podujatiach a iné dôležité informácie pre verejnosť.

7.5. Sociálne siete

Knižnica má svoje konto na sociálnych sieťach Facebook a Instagram. Samostatné kontá na FB má aj literárny klub a literárna súťaž začínajúcich autorov Krídla Ivana Laučíka. Spolu bolo na sociálnych sieťach v r. 2022 uverejnených 595 príspevkov, na ktoré bolo 6 067 interakcií zo strany verejnosti.

7.6. Ďalšie aktivity knižnice v online prostredí

Od apríla 2022 sme zaviedli digitálny čitateľský preukaz (digitálnu kartu), s online prístupom používateľa k svojmu čitateľskému kontu a online katalógu knižnice z mobilného telefónu. V tom istom mesiaci sme sprístupnili malým čitateľom a ich rodičom službu digitálneho sťahovania a čítania kníh v KUBO clube.

Pokračovali sme v online cykloch Regionálne osobnosti Liptova a Pranostiky.

7.7. Iné marketingové aktivity

V r. 2022 sme zakúpili malé i veľké zápisníky, perá a tašky s logom knižnice, ktoré budú slúžiť ako odmeny v súťažiach, ale aj na predaj.

Dobrovoľník p. Ivan Líška vyrobil pre potreby úseku literatúry pre deti odznačky „Čítanie kníh ma veľmi baví“.

K vstupu do Liptovského múzea – Čierny orol v Lipt. Mikuláši, kde sídli dislokované pracovisko knižnice – úsek náučnej a regionálnej literatúry s úsekom dokumentov pre nevidiacich a slabozrakých sme umiestili novú informačnú tabuľu s otváracími hodinami a príslušnými kontaktami.

V oblasti marketingu spolupracujeme najmä s Mestom Liptovský Mikuláš a Informačným centrom v Lipt. Mikuláši. Informácie o aktivitách knižnice sa pravidelne objavujú v mesačníku Mikuláš, na infokanáloch Informačného centra a tiež v Centrálnom katalógu podujatí mesta.

V apríli 2022 na stretnutí riaditeľov regionálnych verejných knižníc v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v Kysuckej knižnici v Čadci vzniklo neformálne združenie K5, teda spojenie knižníc na spoločný postup pri rozširovaní a zlepšovaní služieb verejnosti.

8. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

V roku 2022 získali pracovníčky knižnice Mgr. Marcela Feriančeková a PhDr. Ivona Salajová ocenenie Pracovník kultúry ŽSK za viac ako 30 odpracovaných rokov v organizácii.

9. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe Liptovskej knižnice GFB, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

9.1. Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe knižnice

Príloha č. 3

9.2. Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

Stav budovy knižnice po rekonštrukcii strechy, priestorov podkrovia, vstupných priestorov a sociálnych zariadení na prízemí sa výrazne zlepšil, avšak naďalej pretrváva nutnosť opravy fasády budovy, elektrorozvodov a sociálnych zariadení na 1. a 2. poschodí. Suterénne priestory, kde sa nachádzajú skladové a depozitné priestory potrebujú vysušenie navlhnutých stien. V nevyhovujúcom až havarijnom stave je fasáda budovy knižnice.

V máji 2022 bol uskutočnený energetický audit budovy knižnice a na jeho základe aj vypracovaný dokument s návrhmi na zníženie energetickej náročnosti, z toho vyplývajúcich nákladov, úspor a návratnosti investícií.

9.3. Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť

Liptovská knižnica GFB má v správe budovu v Liptovskom Mikuláši na Štúrovej ul. č. 56 s plochou 1 316 m².

9.4. Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov

Príloha č. 4

9.5. Spravované priestory prenajaté iným subjektom

Príloha č. 5

9.6. Rekonštrukcie

V roku 2022 sa v knižnici uskutočnili rekonštrukčné práce na elektronickom zabezpečovacom systéme na úseku beletrie.

9.7. Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Na bežnú údržbu a opravy budovy, pozemku, priestorov knižnice a majetku ŽSK v správe knižnice a tiež na servis KIS a počítačovej siete bolo v roku 2022 vynaložených 15 877 €. Havárie sme v r. 2022 nemuseli riešiť žiadne.

9.8. Vozový park

Príloha č. 6

9.9. Poistenie majetku

Poistenie majetku, vozidla aj zodpovednosti je riešené prostredníctvom firmy Respect.

9.10. Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úlohy vyplývajúce z BOZP a PO sú v Liptovskej knižnici GFB zabezpečované dodávateľsky. Školenia, prehliadky a revízie sú realizované priebežne v roku v intenciách príslušných zákonných noriem. Školenie pracovníkov v oblasti BOZ a PO sa uskutočnilo vo februári.

10. Ročné dane z nehnuteľností

Príloha č. 7

11. Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť
30	9

Softvérové vybavenie:

Automatizovaný knižničný systém Clavius pracuje v sieti LAN. Ako operačné systémy sú využívané Novell, Arev, Windows, Magma, iSpin, Fabasoft, Office 365. Antivírusová ochrana je zabezpečená systémom Esset.

Internet

Knižnica využíva pripojenie DSL – Vucnet (pené pripojenie), Profi-net (satelitné pripojenie) a Telecom (telefónna linka). Knižnica má wifi pripojenie zdarma.

12. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Príloha č.10

V roku 2022 v Liptovskej knižnici GFB pracovali:

Batizová Jana, Beňová Oľga, Blažeková Beáta, Droppová Kvetoslava, Droppová Renáta, Ferianček Michal, Feriančeková Marcela Mgr., Jančušková Petronela Mgr., Jendrušáková Eva, Kubányová Nadežda Bc., Lubelanová Patrícia, Moravčíková Tatiana Mgr. – do 31.3.2022, Pačajová Nadežda, Salajová Ivona PhDr., Sokolová Lenka, Vlhová Adriana, Vrbenská Martina Ing., Zelenková Magdaléna – do 31.12.2022.

Pracovníci knižnice sa v r. 2022 priebežne zúčastňovali

- na odborných školeniach a seminároch: elektronické čitateľské preukazy, informačné vzdelávanie, katalogizačné pravidlá RDA, benchmarking a štatistika, práca s databázou EBSCO, prístupnosť knihovníckych dát, Erasmus – možnosti pre knižnice, školenie požiarnych hliadok, energetický audit budovy, cesta úspešného projektu, pracovné zmluvy a dohody, novely Zákonníka práce, strategické a projektové myslenie, verejné obstarávanie, tréning pamäti, kto ohrozuje seniorov, lekárnica na pracovisku, leadership, správne rozhodovanie, projekty pre znevýhodnené skupiny, dobrovoľníctvo, podujatia na hrane zákona, čitateľské stratégie, mzdová agenda,
- na poradách riaditeľov, bibliografov, pracovníkov knižnice,
- konferenciách: Konferencia pri príležitosti 200. výročia narodenia Janka Kráľa, Inteligentný a lepší ŽSK, Knižnice 2022, Bibliosféry,
- spolkových stretnutiach: VZ SAK, VZ SSKK, krajská konferencia SSKK, celoslovenské výbory a výbory krajskej pobočky SSKK,
- iné: Oceňovanie pracovníkov kultúrnych inštitúcií ŽSK, slávnostné ustanovujúce zasadnutie zastupiteľstva – ŽSK a Mesto Liptovský Mikuláš.

Riaditeľka knižnice sa zúčastnila auditu odborných pracovníkov Liptovského múzea v Ružomberku (8.2.2022) a odpočtu SMART koncepcie (17.2.2022).

12.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 2 Organizačná štruktúra

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2022	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko-technických činností	4	3
Oddelenie knižnično-informačných služieb	9	9
Bibliografia a regionalistika	1	1
Metodika	1	1
Knižničné fondy	2	2
Spolu	18	17
z toho pracovníci R (robotnícke profesie)	3	2
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 3 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	0
31 – 40 rokov	2
41 – 50 rokov	5
51 a viac rokov	11
Spolu	17
Priemerný vek	51

Tab. 4 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022
Priemerná mzda spolu	871,25 €	964,33 €
Priemerná mzda bez R *	920,16 €	1 022,53 €

* priemerná mzda všetkých zamestnancov (vrátane riaditeľa a administratívy) bez robotníckych profesií

12.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci, absolventi

Sezónnych zamestnancov, zamestnancov na chránených pracovných miestach a aktivačných zamestnancov v r. 2022 knižnica nemala.

Na zmluvu o dielo sme zamestnali 13 pracovníkov, prevažne na kultúrno-výchovnú činnosť v rámci projektu Knižnica na dosah, ktorý bol podporený Fondom na podporu umenia a z neho boli tieto zmluvy aj financované.

13. Práca s dobrovoľníkmi

13.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

V r. 2022 mala Liptovská knižnica GFB 14 dobrovoľníkov, ktorí sa podieľali najmä na príprave a realizácii literárnych súťaží, autorských čítaní, literárnych tvorivých dielňach a redakcii časopisu Krjela a oprave knižničného parčíka v rámci Dňa dobrovoľníctva.

13.2. Občianske združenia pracujúce pri knižnici

Pri Liptovskej knižnici GFB nepracovalo žiadne občianske združenie. Svoju činnosť vyvíjalo neformálne združenie Literárny klub a knižnica spolupracovala so Spolkom Martina Rázusa, Spolkom Pavla Straussa, Spoločnosťou Kolomana Sokola, Miestnym odborom Matice slovenskej, Okresnou organizáciou Jednoty dôchodcov Slovenska a Úniou nevidiacich a slabozrakých.

14. Hospodárenie knižnice

14.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši dostala na začiatku roka zo Žilinského samosprávneho kraja rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu na rok 2022 v € nasledovne:

Výdavky spolu /600+700/	329 293
z toho:	
Bežné výdavky /600/	329 293
V tom:	
mzdové náklady /610/	201 240
poistné /620/	70 333
ostatné výdavky /630, 640/	57 720

14.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia

V priebehu roka 2022 boli záväzné limity bežných a kapitálových výdavkov upravené nasledovne:

na základe **1. úpravy rozpočtu** na rok 2022 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 5/34 zo dňa 23. mája 2022 /zdroj 41/

Výdavky celkom (600+700)	12 458
z toho:	
Bežné výdavky (600)	12 458
z toho:	
Bežné transfery (640)	12 458
- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy	12 458
v tom: 610 Mzdy, platy, služ. príjmy a ostatné osobné vyrovnania	5 950
620 Poistné a príspevok do poisťovní	2 080
630 Tovary a služby	1 000
640 Bežné transfery	0
700 KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	0

na základe **2. úpravy rozpočtu** na rok 2022 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 3/35 zo dňa 04. júla 2022 /zdroj 41/ - zmena účelu použitia prostriedkov

Výdavky celkom (600+700)	0
z toho:	
Bežné výdavky (600)	0
z toho:	
Bežné transfery (640)	0
- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy	0
v tom: 610 Mzdy, platy, služ. príjmy a ostatné osobné vyrovnania	0
620 Poistné a príspevok do poisťovní	0
630 Tovary a služby	0
640 Bežné transfery	0
700 KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	0

na základe **3. úpravy rozpočtu** na rok 2022 schválenej Zastupiteľstvom ŽSK, Uznesením č. 4/36 zo dňa 26. septembra 2022 /zdroj 41/

Výdavky celkom (600+700)	17 484
z toho:	
Bežné výdavky (600)	17 484
z toho:	
Bežné transfery (640)	17 484
- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy	17 484
v tom: 610 Mzdy, platy, služ. príjmy a ostatné osobné vyrovnania	8 500
620 Poistné a príspevok do poisťovní	3 956
630 Tovary a služby	1 450
640 Bežné transfery	3 578
700 KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	0

na základe **rozpočtového opatrenia na rok 2021** zo dňa 29.12.2021 /zdroj 41/

Výdavky celkom (600+700)	0
z toho:	
Bežné výdavky (600)	0
z toho:	
Bežné transfery (640)	0
- 641 001 Transfery v rámci verejnej správy	0
v tom: 610 Mzdy, platy, služ. príjmy a ostatné osobné vyrovnania	- 57
620 Poistné a príspevok do poisťovní	3
630 Tovary a služby	- 869
640 Bežné transfery	923
700 KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	0

14.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Príloha č. 9

14.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp. iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov

Príjmy, výnosy z vlastnej činnosti	15 178 €
Skladba výnosov – príspevok od obyvateľstva	11 516 €
v tom:	
registračný poplatok, členské	7 695 €
pokuty	1 955 €
MVS	500 €
rešerše	145 €
práca s PC	58 €
ostatné poplatky	1 163 €
Knižné dary od obyvateľstva	3 662 €

14.5. Náklady na hlavnú činnosť, z toho prevádzkové náklady

– energie, teplo, vodné, stočné, telekomunikačné služby, cestovné

Prevádzkové náklady /630/ v €	Zdroj 41	111	46	11H
Z toho: Knižničný fond	2 600,00		2 001,00	13 360,00
Energie	20 531,00			
Údržba	15 877,00			
Cestovné	602,00			
Výpočtová technika	1 291,00			
Interiérové vybavenie				
Repre fond	98,00			150,00
Spoje, poštovné ...	2 940,00		11,00	
PHM	370,00			
Sociálny fond, PN, odchodné	2 681,00		202,00	
Stravovanie			7 184,00	
Dane	1 861,00			
Poistné /budova, auto/	897,00			
Všeobecný materiál	2 199,00		2 629,00	100,0
Všeobecné služby	4 943,00		334,00	3 721,00

Knižničný fond - nákup v €	2021	2022
knihy	25 410,00	14 897,00
periodiká	2 446,00	3 064,00
CD ROM	0,00	0,00
Spolu	27 856,00	17 961,00

14.6. Mzdové náklady

Mzdové náklady v €	Plán	Úprava	Skutočnosť 41
Mzdy /610/	201 240,00	218 173,00	218 173,00
Odvody /620/	70 333,00	77 260,00	77 260,00
Mzdové náklady v €	Plán	Úprava	Skutočnosť 46
Mzdy /610/	5,00	1700,00	1 700,00

14.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Tvorba odpisov od r. 2009 prebieha podľa princípov Medzinárodných účtovných štandardov pre verejný sektor, čo znamená, že odpisy sú vykrývané výnosmi.

Odpisy v roku 2022	7 057,32 €
zdroj 41	6 423,96 €
zdroj 46	0,48 €
zdroj 111	248,52 €
zdroj 11H	384,36 €

14.8. Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Dodávatelia:

V roku 2022 mala Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši 223 dodávateľských faktúr v hodnote 88 393,81 €, k 31.12.2022 neuhradené záväzky voči dodávateľom boli vo výške 4 131,37 €.

Odberatelia:

V roku 2022 nemala Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši žiadnu odberateľskú faktúru.

Hospodársky výsledok:

Celkové výnosy	399 521,20
Celkové náklady	403 855,69
Hospodársky výsledok:	- 4 334,49

14.9. Kapitálové transfery + úpravy

V roku 2022 Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši nemala Kapitálové výdavky .

14.10. Objem finančných prostriedkov získaných z Dotácií MK SR, FPU a z ďalších zdrojov (sponzorské, iné)

V roku 2022 mala Liptovská knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši schválené 2 projekty z Fondu na podporu umenia :

Projekt 21-513-01555 Knižnica na dosah	4 000,00 €
Projekt 22-514-04849 Knihy sú bránou k múdrosti	13 000,00 €

14.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť

Liptovská knižnica GFB v r. 2022 nevykonávala žiadnu podnikateľskú činnosť.

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KNIŽNICE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Činnosť knižnično- informačných fondov bola zameraná:

- na univerzálne dopĺňovanie knižničného fondu knižničnými jednotkami v súlade s poslaním a rozpočtovými možnosťami Liptovskej knižnice GFB
- na jeho odborné spracovanie, tak pre Liptovskú knižnicu, ako aj pre obecné knižnice
- na vyradenie KF – očista KF z dôvodu opotrebovania
- na prácu knižničnom systéme Clavius – dopĺňanie a oprava údajov podľa AACR a Marc 21, účasť na školeniach
- poskytovanie informácií z oblasti spracovávania KF
- vykonanie revízie fyzickej revízie knižničného fondu podľa platného zákona a vyhlášky

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku 2021	% z celku 2022	Rozdiel v %
knižničný fond	92 154	85 769	- 6 385	1,35	- 7,44	- 8,78
z toho špec. dokumenty	3 262	3 202	- 60	3,54	3,73	+ 0,19
z toho el. dokumenty	300	300	0	0,33	0,33	0
iné špec. dokumenty	2 962	2 902	- 60	3,21	3,38	+ 0,17
odborná pre dosp. + ŠD	37 484	35 617	- 1 867	40,68	41,53	+ 0,85
krásna pre dosp. + ŠD	31 059	27 573	- 3 486	33,70	32,15	- 1,55
odborná pre deti + ŠD	3 309	3 016	- 293	3,59	3,52	- 0,07
krásna pre deti + ŠD	20 302	19 563	- 739	22,03	22,80	+ 0,77
periodiká - tituly	92	89	- 3			
periodiká - exempláre	93	90	- 3			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	2 786	1 866	- 920
z toho kúpou	2 292	1 235	- 1 057
- z toho z rozpoč. zdrojov vrátane vlastných príjmov a vrátane účelovej dotácie ŽSK	116	96	- 20
úbytok knižničného fondu	1 561	8 251	+ 6 690
skutočný prírastok	+ 1 225	- 6 385	- 5 160

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2021 počet KJ	r. 2022 počet KJ	Rozdiel	r. 2021 v %	r. 2022 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	669	490	- 179	24,01	26,26	+ 2,25
krásna pre dospelých	1 153	787	- 366	41,39	42,18	+ 0,79
odborná pre deti	142	67	- 75	5,10	3,59	-1,51
krásna pre deti	818	518	- 300	29,36	27,76	- 1,60
špeciálne dokumenty	4	4	0	0,14	0,21	+ 0,07
spolu	2 786	1 866	- 920			

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
1 obyvateľa	0,09	0,04	- 0,05
1 používateľa	0,50	0,28	- 0,22

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z cel. počtu
Jazyk slovenský	1 733	92,87
Jazyk český	102	5,47
Jazyk iný	31	1,66

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
1 obyvateľa	3,00	2,84	- 0,16
1 používateľa	19,93	19,74	- 0,19

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2021	€ na nákup KF v r. 2021		Finančná hodnota knižných darov v r. 2022	€ na nákup KF v r. 2022		Rozdiel v € na nákup KF 2021/2022
		spolu	z toho granty a fin. dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačené dokum.	2 765,22	25 410,41	24 254,57	3 651,98	14 896,86	13 359,63	- 10 513,55
Špeciálne dokumenty	9,50	0	0	10,00	0	0	+ 0,50
Spolu	2 774,72	25 410,41	24 254,57	3 661,98	14 896,86	13 359,63	- 10 513,05
Periodiká	0	2 445,99	0	0	3 064,23	0	+ 618,24
Spolu nákup KF	2 774,72	27 856,40	24 254,57	3 661,98	17 961,09	13 359,63	- 9 895,31

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov v eur

Druh dokumentu	cena v r. 2021	cena v r. 2022	Rozdiel
knihy a ost. tlačené dokumenty	11,08	12,06	+ 0,98
špeciálne dokumenty	2,38	2,50	+ 0,12
dokumenty spolu	13,46	14,56	+ 1,10

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v € na:	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
1 obyvateľa	0,83	0,49	- 0,34
1 používateľa	5,49	3,43	- 2,06

Získavanie knižničného fondu:

Kúpa – využívali sme internetový nákup so zľavami a rabatmi, ktoré poskytovali kníhkupectvá a vydavateľstvá: Secret Lipt. Mikuláš -15%, Transcius – 10%, Ikar Bratislava – 30%, Martinus – 5% -50%, Albatros Media – 28%, Slovart – 35%, Absynt – 20%, OZ Diera do sveta a iné vydavateľstvá, ktoré zľavy neposkytli, ale z ich ponúk sa doplnil najmä fond regionálnej literatúry.

Dočerpávali sme finančné prostriedky získané prostredníctvom dotácie z Fondu na podporu umenia z r. 2021 vo výške 4 845,45 € a zakúpených bolo v danom roku 433 kn. j.

V roku 2022 sme získali ďalšiu dotáciu na akvizíciu knižničného fondu z Fondu na podporu umenia vo výške 13 000 €. Z tejto dotácie sme minuli v r. 2022 8 514,20 € a zakúpili 706 kn.j. Dočerpanie dotácie je plánované na r. 2023.

Dotáciu z rozpočtu Mesta Liptovský Mikuláš na nákup nových kníh sme v r. 2022 nedostali, lebo mesto fungovalo v rozpočtovom provizóriu. V predchádzajúcich rokoch knižnica dostávala od mestskej samosprávy dotáciu na nákup nových kníh 2 000 €.

Finančné dary a dotácie spolu: 13 359,63 € - spracovaných 1 139 k. j.

Rozpočtové zdroje a vlastné príjmy: 1 537,23 € - spracovaných 96 k. j.

Kúpa celkom: 1 235 k. j. za 14 896,86 €

Aj naďalej sa najväčšia pozornosť venovala nákupu regionálnej literatúry. Prírastok regionálnej literatúry za rok 2022 bol 352 k. j. za 816,64 €.

Dar – spracovali sa dary od právnických osôb: Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, Liptovská galéria P. M .Bohúňa, Múzeum Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši a od súkromných osôb.

Liptovská knižnica pokračovala aj v r.2022 v kampani na podporu čítania: Kúp, prečítaj a daruj knihu ročne knižnici. Kampaň sa týkala kníh vydaných v r. 2021 a 2022.

Dary celkom: 631 k. j. za 3 661,98 €

Nákup, ako každý rok, bol ovplyvnený hlavne finančnými možnosťami Liptovskej knižnice GFB. V porovnaní s rokom 2021 boli finančné prostriedky nižšie o 10 513,05 €. Tento pokles vznikol hlavne tým, že nám bola z Fondu na podporu umenia na rok 2021/2022 pridelená nižšia dotácia ako v roku predchádzajúcom. Čerpanie finančných prostriedkov z dotácie FPU na rok 2022/2023 bolo realizované v r. 2022 a pokračovať bude v r. 2023.

Nákupu sa zúčastňovali aj pracovníčky z jednotlivých úsekov. Na základe ponukových plánov si objednávali tituly, ktoré boli zasielané jednotlivým vydavateľstvám cez internet pracovníčkami úseku knižničných fondov, alebo si osobne vybrali knižné tituly v miestnych kníhkupectvách.

Prírastok KF (+ AKJ) :

Prírastok celkove bol: 1 866 k. j. za 18 558,84 €

z toho - kúpa: 1 235 k. j. za 14 896,84 € - grant a fin. dary: 13 359,63 €

- rozp. zdroje + vlastné príjmy: 1 537,23 €

- dar: 631 k. j. za 3 661,98 €

Úbytok KF:

Úbytok: 8 251 k.j. za 19 709,64 €

Vyrad'ovacia komisia pri Liptovskej knižnici GFB zasadala v dňoch: 23.2.2022, 1.7.2022, 26.8.2022, 28.11.2022.

V r. 2022 sa na základe príkazu riaditeľky knižnice č. 6/2022 zo dňa 19.5.2022 v zmysle §14, ods. 2, písm. a) zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach... sa v Liptovskej knižnici GFB uskutočnila pravidelná fyzická revízie knižničného fondu od 30.5.2022 do 6.7.2022.

Na základe tejto skutočnosti sa vyrad'ovacia komisia rozhodla vyradiť knihy, ktoré boli opotrebované, zastaralé a stratené, v počte 8 251 kn. j. za 19 709,64 €. Stratené knihy čitatelia nahradili finančne, alebo knihou s rovnakým titulom alebo aspoň tematikou. Nedobytné knihy, ktoré čitatelia nevrátili a nebola možnosť ich znovuzískania, sa vyradili. Opotrebované knihy boli väčšinou duplikáty a multiplikáty titulov starších kníh. Knižnica oproti minulým rokom pristúpila k radikálnejšiemu vyrad'ovaniu kníh, nakoľko bola vykonaná pravidelná revízia

knižničného fondu a týmto sa vytvoril priestor pre nové a žiadané tituly. V evidenčnom vyradovaní sa bude pokračovať aj v r. 2023.

	r. 2021	% zast.	r. 2022	% zast.	rozdiel
viazaný výber	18 028	19,56	15 005	17,49	- 3 023
voľný výber	74 126	80,44	70 764	82,51	- 3 362
automatizovane	92 154	100,00	85 769	100,00	- 6 385
fond reg. lit.	13 556	14,71	13 875	16,81	+ 319

Súčasťou druhotnej ochrany knižničného fondu bola oprava poškodených kníh v knižnej dielni Liptovskej knižnice GFB, kde sa pre používateľov zachránilo týmto spôsobom množstvo kvalitnej a žiadanej literatúry.

Aj v roku 2022 sa pokračovalo v obalovaní niektorých kníh, čím sa obnovuje druhotná ochrana KF.

Obecné knižnice v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok si dopĺňali knižničné fondy osobným výberom a nákupom. Aj v r. 2022 poskytlo obecným knižniciam kníhkupectvo Secret v Liptovskom Mikuláši možnosť nákupu kníh s rabatom 10% .

Liptovská knižnica GFB poskytuje obecným knižniciam spracovanie knižničných jednotiek s katalogizačnými záznamami zdarma. Túto službu využili 2 obecné knižnice. Spracované boli 2 nákupy - 59 kn. j.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	Index 21/22
počet používateľov	2 722	3 167	+ 445	1,16
z toho z okresného sídla	1 798	1 897	+ 99	1,05
deti do 15 rokov	1 170	1 552	+ 382	1,33
počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia a s aspoň jednou návštevou	4 625	4 345	- 280	0,94
percento používateľov z okres. sídla z počtu používateľov	66,05	59,89	- 6,16	0,91

Tab. 11 Skladba používateľov

Kategória používateľov	počet	% z celku
deti predškolského veku	124	3,92
deti do 15 rokov	1 428	45,08
študenti	220	6,95
zamestnaní	788	24,88
seniori	397	12,54
ZŤP	109	-
rodinný preukaz – prvý rodič	237	-
rodinný preukaz – druhý rodič	37	-
rodinný preukaz - dieťa	241	-
materská dovolenka	50	1,58
nezamestnaní	23	0,73
kolektívni používatelia	0	0
pracovníci knižnice	16	0,50
jednodňoví používatelia	93	-
ostatní	121	3,82

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
percento použ. z počtu obyv.	8,85	10,47	+ 1,62
percento detí z počtu používateľov	42,98	49,01	+ 6,03

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/	48 918	56 063	+ 7 145	
z toho	Počet účastníkov podujatí	8 050	10 090	+ 2 040
	Počet návštevníkov internetu v knižnici	179	482	+ 303
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)	224	251	+ 27	
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt	213	217	+ 4	
Priem. denná návštevnosť – soboty	40	42	+ 2	
Maximálna denná návštevnosť	293	370	+ 77	
Návštevníci online služieb spolu	23 860	28 880	+ 5 020	
	www stránka knižnice	8 536	15 932	+ 7 396
	online katalóg – počet prístupov	10 077	10 595	+ 518

v tom	- z toho počet predĺžení cez internet	301	407	+ 106
	elektronické referenčné služby	4 946	2 353	- 2 593
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/ a návštevníkov online služieb spolu		72 778	84 943	+ 12 165

Používatelia

V roku 2022 sa v knižnici zaregistrovalo 3167 používateľov, čo je o 445 viac ako v minulom roku. Z okresného sídla – t.j. mesta Liptovský Mikuláš sa zaregistrovalo 1 897 používateľov, čo predstavuje nárast o 99 osôb. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 10,47 %. V tomto roku sme v úseku beletrie bezplatne zaregistrovali 6 ukrajinských odídcov, v úseku literatúry pre deti a mládež 18 ukrajinských detí do 15 rokov, ktorí navštívili knižnicu v rámci školských kolektívov.

Z celkového počtu registrovaných čitateľov je 1 552 používateľov vo vekovej kategórii detí do 15 rokov, čo je nárast o 382 detí. Už päť rokov registrujeme za čitateľov knižnice aj predškolákov, zaregistrovali sme ich 124, čo je o 43 viac ako vlani. Deti do 15 rokov tvoria 49,01 % z celkového počtu používateľov, čo je oproti minulému roku nárast o 6,03 %. Pracovníčky úseku literatúry pre deti a mládež využívajú všetky dostupné formy a prostriedky práce s detským čitateľom na to, aby si deti vypestovali čitateľské návyky a pravidelne chodili do knižnice. Spolupracujú nielen so základnými školami v Liptovskom Mikuláši, ale aj so základnými školami z priľahlých obcí. V roku 2022 k nám začali chodiť aj deti zo ZŠ Závažná Poruba, aj napriek tomu, že majú plne funkčnú obecnú aj školskú knižnicu. Pribudli k nám aj súkromné ZŠ Félix a Pod stromom. Pracovníčky pripravujú pre deti (druhákov) bezplatné slávnostné zápisy a následne informatickú výchovu, exkurzie, zážitkové čítania, besedy so spisovateľmi, tematické hodiny, bábkové divadelné predstavenia a tvorivé dielne. Asi najviac obľúbené a žiadané sú literárne kvízy k prečítaným knihám. Pre deti z MŠ pracovníčky pripravujú Škôlkárovo okienko. V roku 2022 už knižnica fungovala v normálnom režime, okrem prvých dvoch mesiacov, kedy fungovala v režimoch OP, OTP, OP+ a podujatia boli obmedzené. So zrušením opatrení sa podujatia rozbehli a pracovníčky mali veľa práce, pretože museli dobiehať resty, v podobe BIV, z minulého roku. Teší nás, že aj po pandémie sa pedagógovia opäť hlásia do knižnice a majú záujem o podujatia.

Študentov stredných a vysokých škôl sa v roku 2022 zaregistrovalo 220 (pokles o 7) a tvoria 6,95 % z celkového počtu používateľov. Pracovníčky využívajú všetky dostupné prostriedky a možnosti, ktoré knižnica má k dispozícii, aby sa počet používateľov z radov študentov zvýšil. Študenti stredných škôl sú častokrát z iného mesta, keď prídu do knižnice na informatickú výchovu a sú oslovení, aby sa zaregistrovali, argumentujú, že už chodia do knižnice vo svojom rodnom meste a nebudú si zakladať preukaz aj u nás. Keďže v Liptovskom Mikuláši nemáme vysokú školu, aj vysokoškolských študentov ubúda. Tiež je na škodu veci, že v roku 2022 nemohli študenti ani pedagógovia využiť na zápis kultúrne poukazy.

Mnohí pedagógovia sú našimi stálymi a pravidelnými čitateľmi, upozornili sme ich osobne na podujatia, ktoré môžeme pre ich študentov urobiť a mnohí zareagovali. Študenti sú generácia, ktorá viac ako získavanie informácií z kníh uprednostňuje iné, hlavne elektronické zdroje a internet. Na knižnicu sa so svojimi požiadavkami na literatúru a vypracovanie rešerší obracajú viac študenti vysokých škôl, najmä pri písaní záverečných prác.

Aj v roku 2022 sme na všetkých úsekoch dôsledne oslovovali čitateľov, aby využili výhodné členstvo v rámci tzv. „rodinného preukazu“, čím sme čiastočne eliminovali využívanie jedného čitateľského preukazu celou rodinou.

V ostatných kategóriách zahŕňajúcich dospelých používateľov početnú skupinu tvoria zamestnaní – 24,88 % a seniori – 12,54 %. Samostatne je sledovaná kategória čitateľov s rodinným preukazom, podľa štatistiky zo systému Clavius máme v rámci rodinných väzieb zaevidovaných 515 čitateľov, čo je o 177 viac ako vlni. Ich percentuálne zastúpenie sa nedá vyčíslieť, pretože dospelí sú už zahrnutí v niektorej inej kategórii a deti medzi predškólakmi a deťmi do 15 rokov. V kategórii jednoduchých používateľov tiež nie je možné vyčíslieť percentuálne zastúpenie, pretože nie sú započítavaní medzi zaregistrovanými používateľmi, ale medzi návštevníkmi.

K ukazovateľom v tabuľke č. 10 Používatelia je nutné poznamenať, že knižničný program Clavius nie je v počítaní používateľov úplne dokonalý. Za používateľa počíta len toho, kto sa v uvedenom roku zaregistruje ako nový používateľ alebo si obnoví členstvo. Nezahrnie do tohto čísla tých používateľov, ktorí celý rok chodili do knižnice, ale členstvo im skončilo napr. v novembri a už si ho neobnovili. Týchto už program započíta do kolónky „počet používateľov, ktorým dobieha platná registrácia“. Program uvádza len číslo, nedá sa z neho vygenerovať, koľko z nich patrí do kategórie detí do 15 rokov, koľko do kategórie do 19 rokov a koľko z nich je v kategórii dospelých používateľov. Títo používatelia nie sú započítaní ani do ukazovateľov v tabuľke č. 18, ktorá ukazuje priemerný počet výpožičiek na 1 používateľa, napriek tomu, že sa celý rok podieľali na tvorbe počtu výpožičiek knižnice.

Novinkou roku 2022 bolo zavedenie digitálneho čitateľského preukazu, s online prístupom používateľa k svojmu čitateľskému kontu aj online katalógu a ďalším informáciám z vlastného mobilného telefónu.

Návštevníci

V roku 2022 fyzicky navštívilo knižnicu celkovo 56 063 návštevníkov, čo je o 7 204 viacej ako minulý rok. Počet účastníkov podujatí oproti roku 2021 stúpol o 2 099 a o 303 sa zvýšil aj počet návštevníkov internetu. Je potešujúce, že čísla nám postupne stúpajú, aj keď, bohužiaľ zatiaľ ani zďaleka nevykazujeme čísla z predpandemických rokov.

Takmer o polovicu vyššia (o 7 396) bola v roku 2022 návštevnosť webovej stránky knižnice, počet prístupov do online katalógu sa tiež zvýšil o 518. Čitateľov dôsledne informujeme o možnostiach predĺženia výpožičiek, rezervácii dokumentov i službe „objednať odloženie“ po prihlásení do vlastného konta, ktorú poskytuje knižničný systém Clavius. V roku 2022 bolo vybavených 1 005 rezervácií, čo je o 147 viac ako v roku 2021.

Údaj zo štatistiky čitateľov zo systému Clavius v časti „prehľad návštev vrátane webu“ ukazuje, že možnosti prístupu do vlastného konta v roku 2022 využilo 407 čitateľov, čo je o 106 viac ako v roku 2021. Čo sa výrazne znížilo (o 2 415) bol počet návštevníkov v kategórii elektronické referenčné služby. V minulých rokoch sme do tohto čísla zarátavali všetky interakcie na FB, po metodickom usmernení z Krajskej knižnice v Žiline sme už pripočítavali len reakcie, ktoré si vyžadovali našu odpoveď.

Priemerná denná návštevnosť počas pracovných dní sa nám zvýšila o 28 návštevníkov, vrátane sobôt o 5. Maximálnu dennú návštevnosť 370 návštevníkov sme zaznamenali 6. júla 2022, keď sme otvorili knižnicu po mesačnej revízii knižničného fondu.

1.3 Výpožičné služby

V roku 2022 bolo celkovo zrealizovaných 249 308 výpožičiek, čo je o 7 078 menej ako v predchádzajúcom roku. Pod zníženie počtu výpožičiek sa podpísala revízia knižničného fondu, keď bola knižnica pre verejnosť zatvorená od 30.5. do 5.7.2022 a taktiež pobočka v ZŠ Janka Kráľa bola v roku 2022 otvorená len jeden deň v týždni, v stredu od 8,00 do 15,00 hod. Určitý podiel na znížení počtu výpožičiek má aj nové nastavenie vo výpožičnom systéme Clavius.

Tab 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	256 386	249 308	- 7 078	
odborná lit. pre dospelých + ŠD	46593	43 379	- 3 214	17,40
krásna lit. pre dospelých + ŠD	139 682	115 336	- 24 346	46,26
odborná lit. pre deti + ŠD	5 254	6 752	+ 1 498	2,70
krásna lit. pre deti + ŠD	31 369	34 377	+ 3 008	13,80
periodiká	33 488	49 464	+ 15 976	19,84
špeciálne dokumenty	874	1 000	+ 63	-
z toho AV dokumenty	142	104	- 38	0
elektronické dok.	0	58	+ 58	-
iné špeciálne dok.	732	838	+ 106	-

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	256 386	249 308	- 7 078	
z toho absenčné	220 912	184 617	- 36 295	74,05
z toho prezenčné	35 474	64 691	+ 29 217	25,95

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	256 386	249 308	- 7 078	
z toho odborná literatúra – knihy	51 028	49 203	- 1 825	19,74
krásna literatúra - knihy	170 996	149 641	- 21 355	60,02
periodiká	33 788	49 464	+ 15 976	19,84
špeciálne dokumenty	874	1 000	+ 126	0,40

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	222 024	198 902	- 23 122	
z toho pre dospelých	185 416	157 789	- 27 627	79,30
z toho pre deti	36 608	41 113	+ 4 505	20,70

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	8,34	8,24	- 0,1
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	7,22	6,58	- 0,64
výpožičky na 1 používateľa celkom	94,20	78,72	- 15,48
výpožičky kníh na 1 používateľa	81,57	62,80	- 18,77
počet vrátených kníh cez bibliobox	12 737	12 964	+ 227
obrat knižného fondu *	2,42	2,33	- 0,09

- obrat KF = výpožičky kníh a iných dokumentov (okrem výpožičiek periodík) deliť celkovým počtom knižničných dokumentov vo fonde

Ukazovatele výpožičiek podľa druhu dokumentov (tab.č.16) vypovedajú, že najviac výpožičiek bolo zrealizovaných z oblasti krásnej literatúry - knihy, ktoré tvorili 60,02 % zo všetkých výpožičiek.

Najvýraznejší pokles výpožičiek bol zaznamenaný v krásnej literatúre pre dospelých (pokles o 24 346) aj napriek tomu, že počet používateľov v úseku beletrie mierne vzrástol o 36 a počet návštevníkov stúpol o 1 206. Túto situáciu si nevieme vysvetliť, hoci pociťujeme, že ľudia v úseku beletrie si požičiavajú menej kníh, hlavne seniori. Naši čitatelia sledujú knižné novinky a častokrát si tieto knihy kupujú, nechce sa im čakať a výpožičky klesajú. Naopak, krásna literatúra pre deti zaznamenala nárast o 3 008 výpožičiek. Detské knihy sa rodičom neoplatí kupovať pri súčasnom trende „viac ilustrácie ako textu“, preto si ich viac požičiavajú.

V úseku beletrie je najväčší záujem o súčasnú slovenskú a zahraničnú literatúru, ktorá je propagovaná v rôznych médiách, snažíme sa však obrátiť pozornosť čitateľov aj na náročnejšie žánre, ktoré spĺňajú vyššie umelecké nároky. Veľmi obľúbené sú tiež detektívky. Čitatelia prichádzajú do knižnice s konkrétnymi a veľmi rôznorodými požiadavkami, ktoré sa odvíjajú od ich záujmov, vzdelania, sociálneho statusu, náboženskej orientácie, profesionálnych ambícií, veku a pod. Pri dopĺňovaní fondu sa snažíme nakúpiť z každého titulu aspoň jeden exemplár, aby bola zachovaná obsahová rôznorodosť fondu. V roku 2022 bol zvýšený dopyt po cestopisoch, biografiách známych ľudí a tiež po beletrii v angličtine, ruštine, ukrajinčine.

Najpožičiavanejší slovenskí autori boli Dominik Dán, Hana Repová, Jana Pronská. Zahraniční Lucinda Rileyová a Jorn Lier Horst.

Výpožičky odbornej literatúry tvorili 19,74 % podiel z celkových výpožičiek. Čitatelia preferovali motivačnú a psychologickú literatúru, knihy s tematikou predškolskej výchovy, ale aj politiky, anatómie ľudského tela či z dejín hudby, tanca a filmu. Týmto požiadavkám prispôsobujeme aj nákup titulov, realizujeme ho po dohovore s oddelením akvizície v miestnych kníhkupectvách alebo cez e-knižkupectvá.

V júni r. 2018 naša knižnica získala prístupové heslá do multiodborovej databázy od vydavateľstva Gale Cengage Infotrac a po výbere a zaregistrovaní nám bol od októbra umožnený prístup k 50 titulom časopisov z databázy InfoTrak Custom Journal v rámci národnej licencie dtb Gale, očakávané využívanie tejto databázy však nenastalo a od roku 2022 bola spolupráca zrušená.

Výpožičky periodík tvorili 19,84 % z celkového počtu výpožičiek, čo je o 6,78 % viac ako v minulom roku. Nárast sme očakávali, pretože čítarne periodík a študovňa regionálnych dokumentov boli opäť neobmedzene otvorené.

V roku 2022 sme odoberali 90 titulov časopisov, z toho 4 v českom jazyku (Burda, National Geographic, Lidé a země, Bart Simpson - dar). V tematickom a druhovom zložení nenastali v hodnotenom roku žiadne zmeny. V úseku náučnej literatúry čitatelia naďalej najčastejšie siahajú po denníkoch SME a HN, v multimediálnom úseku bol najčítanejší denník Nový čas: Nezávislý denník, Pravda a Denník N.

Výpožičky špeciálnych dokumentov stúpili oproti roku 2021 o 153 a tvoria 0,40 % zo všetkých výpožičiek.

Výpožičky kníh podľa používateľov (tab. č.17) poukazujú na to, že 79,3 % zo všetkých vypožičaných kníh boli knihy pre dospelých a 20,07 % tvorili knihy pre deti. Dospelí čitatelia tvoria cca 51 % zo všetkých čitateľov a deti do 15 rokov cca 49 %. V minulých rokoch bol podiel 57 % ku 43 % v prospech dospelých čitateľov. V roku 2022 navštevoval knižnicu menší počet seniorov o 4,91 % ako v roku 2021, badáme starnutie populácie a prirodzený úbytok (úmrtia používateľov aj v dôsledku Covid-19).

Vzhlľadom na zníženie výpožičiek o 7 078 a nižší počet obyvateľov o 508 sa o 0,1 znížilo percento výpožičiek celkom a výpožičiek kníh na jedného obyvateľa o 0,64. Nižší o 15,48 bol aj počet všetkých výpožičiek a výpožičiek kníh na jedného používateľa o 18,77 oproti roku 2021. Obrat knižného fondu sa znížil oproti roku 2021 o 0,09. (Tab. č.18).

Novinkou r. 2022 bola možnosť pre zaregistrovaných používateľov knižnice využívať databázu digitálnych detských kníh KUBO club. Túto službu využilo v priebehu roka 58 čitateľov.

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
MVS iným knižniciam	4	1	- 3
MVS z iných knižníc	311	259	- 52
MMVS z iných knižníc	0	0	0
MMVS iným knižniciam	0	0	0

V roku 2022 sme zrealizovali 259 objednávok, čo je pokles o 52 oproti roku 2021. Počet xerokópií z celkového počtu bol 86 článkov a 173 kníh.

Avizovaný pokles (hodnotenie r. 2021) v počte prijatých objednávok služby MVS pokračoval naozaj aj v roku 2022. Dôvody ostávajú takmer totožné, možno len treba spomenúť výšku poplatku, ktorá je 4,00 € za titul, čo je pre knižnicu primerané, aby sa nám vrátili náklady spojené s poskytnutím služby, ale z pohľadu záujemcu je to veľa. A aj preto je služba využívaná skutočne len v nevyhnutnom prípade.

Dlhoročná spolupráca s knižnicami je obojstranne veľmi ústretová, 90 % žiadaniek z asi 30 oslovených knižníc realizujeme cez naše vlastné e-kontá, zvyšok e-žiadankami a mailom.

Ohlas na poskytovanie týchto služieb je veľmi kladný, keďže sa tým zvyšuje kredit a meno našej knižnice a odbornosť služieb úseku náučnej literatúry.

Z fondu našej knižnice bola realizovaná 1 MVS výpožička, čo je pokles o 3 ks. Nemôžeme očakávať väčší záujem zo strany iných knižníc, pretože nepatríme medzi knižnice s veľkým fondom náučnej literatúry a keďže tituly nemáme v duplikátoch, najžiadanejšie sú rozpožičané našimi čitateľmi, pre ktorých sú aj prioritne určené.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet použ.	Počet výpožičiek	Počet návštev doma/v inštitúcii	Iné služby
Slabozrakí, nevidomí a ŤZP	107	2 446	-	-
imobilní	2	31	-	-
Domovy sociálnych služieb	0	0	-	-
iní	0	0	-	-

Knižničný program Clavius umožňuje samostatne evidovať ŤZP a ŤZP-S. Pri zapisovaní za čitateľa knižnice sa musí preukázať preukazom ŤZP. Formu postihnutia už podrobne nespresňujeme, takže zo všetkých používateľov v tejto kategórii vieme bezpečne vyčísliť len slabozrakých a nevidomých, ktorí si požičiavajú dokumenty na úseku zvukových kníh pre zrakovo hendikepovaných používateľov, ktorý fungoval aj v roku 2022. Celkový počet návštevníkov na tomto oddelení bol 24, čo je o 11 viac ako minulý rok. Počet evidovaných zostal na úrovni roku 2021, t. j. 7 používateľov, počet novoevidovaných slabozrakých a nevidomých používateľov bol 3. Dvoch používateľov máme zo skupiny inak postihnutých, konkrétne ide o 1 telesne postihnutú vozičkárku a 1 používateľku nad 75 rokov, ktorá je pripútaná na lôžko a tituly jej nosí opatrovateľ.

Pri zabezpečovaní zvukových kníh sme spolupracovali so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči. Skladbu súborov zvukových kníh prispôbili našim požiadavkám a pri pravidelnej 3-mesačnej obmene oceňujú v poriadku a načas odovzďované súbory. Novinkou v roku 2022 bolo, že aktuálne zvukové knihy si používatelia mohli prezerat' a objednat' aj v online katalógu knižnice.

V evidencii samostatne nesledujeme používateľov z domovov sociálnych služieb. V našej knižnici nemáme zavedenú donáškovú výpožičnú službu pre klientov DSS. Spolupracujeme s jedným zariadením pre seniorov, do ktorého chodí naša pracovníčka poskytovať biblioterapiu, táto činnosť je vyhodnotená pri kultúrno-výchovnej činnosti. Pri nadväzovaní spolupráce s DSS sme im ponúkali aj donáškovú službu, avšak zamestnanci DSS ju odmietli s odôvodnením, že majú vlastnú knižnicu. Opäť ich oslovíme aj v roku 2023.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
počet podujatí	256	372	+ 116
z toho informačná výchova /kolektívov/	43	54	+ 11
Počet podujatí	1	9	+ 8
- pre deti predškolského veku			
- pre deti do 15 rokov	180	220	+ 40
- pre mládež	11	25	+ 14
- pre dospelých	64	118	+ 54
počet podujatí organizovaných mimo knižnicu	6	20	+ 14
počet účastníkov podujatí	8 050	10 090	+ 2 040

Kultúrno-výchovná činnosť tvorí podstatnú časť práce knižníckych pracovníkov vo verejných knižniciach a je príležitosťou na propagáciu knižnično-informačných služieb, kníh, čítania, autorov a regionálnych osobností. Podujatia sú zamerané najmä na prácu s detskými čitateľmi, študujúcou mládežou a začínajúcich literárnych tvorcov. Veľa podujatí sa nezameriava na žiadnu určitú skupinu a sú určené širokej verejnosti, teda aj potenciálnym používateľom. Osobitná pozornosť sa venuje seniorom.

Organizácia kultúrno-výchovnej činnosti v r. 2022 bola do istej miery ovplyvnená opatreniami na zabránenie šírenia epidémie koronavírusu, najmä v 1. štvrtroku 2022.

Priemerný počet účastníkov na jednom podujatí bol 27 návštevníkov.

Pracovníčky Liptovskej knižnice GFB popri svojej základnej činnosti pripravili a zrealizovali: informatické výchovy, exkurzie a slávnostné zápisy: 54

literárne kvízy: 54

rozprávkové pásma: 2

tematické podujatia: 169

čítanie s porozumením: 19

autorské besedy a čítania: 9

literárne súťaže: 2

tvorivé dielne: 6

výstavy: 47

stretnutia Literárneho klubu: 9.

Podujatia pre školy

V r. 2022 sme zaznamenali opätovný záujem o kultúrno-výchovné a vzdelávacie podujatia organizované knižnicou pre školy ale aj pre verejnosť, z veľkej časti v rámci projektu Knižnica na dosah, ktorý podporil dotačne aj Fond na podporu umenia.

Veľmi dobrá bola spolupráca so *základnými školami* v meste: Evanjelická základná škola J. Janošku, ZŠ apoštola Pavla, ZŠ Demänovská ulica, ZŠ Okoličné, aj v regióne, najmä z Ľubele, Svätého Kríža, Partizánskej Ľupče, Liptovského Jána, Kvačian, Závažnej Poruby. Pribudli aj súkromné základné školy: Félix a Pod stromom. Veľký záujem bol o informatické výchovy ale aj o podujatia napr.:

- *literárne kvízy*: Opice z našej police, Analfabeta Negramotná, ...
- *tematické podujatia*: s geológom Jurajom Littvom: Úvod do fungovania zeme – sopky a jaskyne a Geologická história Liptova, Dušan Valent: Čo skrýva vesmír, Je tenisová loptička plochá?, Príbeh lietadla – ako to celé začalo...
- *súťaž*: s Kristínou Mišovičovou o liečivých rastlinkách, Najlepší detský čitateľ 2022,
- *tvorivé dielne*: napr. Vianočný stromček – symbol Vianoc, Veselé kamienky, Strašidielka
- *okresné kolo súťaže Monitoring v knižnici* – v rámci Roka Janka Kráľa,
- *zážitkové čítania*: Gruffalo a Gruffalinka, Osmijankove rozprávky
- *prázdninové stredy so spoločenskými hrami*,
- *pasovanie za čitateľa – slávnostné zápisy do knižnice*,
- *divadelné predstavenia*: Gul'ko Bombuľko (B. K. Zamišková), Eduard a jeho zázračná cesta (V. Sedláková)
- *besedy so spisovateľmi*: Danuša Dragulová Faktorová, Braňo Jobus
- *literárne súťaže*: Rázusovie Vrbica – prehliadka literárnej tvorby a recitačného umenia detí Liptova
- *Škôlkárovo okienko* – podujatia pre deti materských škôl.

Po dvojročnej kovidovej prestávke sme opäť zorganizovali v marci *Noc s Andersenom*.

Pre študentov *stredných škôl* sme pripravili aj tradičné podujatia ako infromatická výchova, Maturita v knižnici, ale zaujali aj novinky:

- Hoaxy a triky prokremel'skej propagandy – prednášky novinára Denníka N Vladimíra Šnídla
- Nauč sa kriticky myslieť o totalite – workshopy OZ Living Memory
- Krotitelia tornád – ako zvládať záťažové a stresové situácie – s Via Sua
- Ako byť profikom a nie otrokom sociálnych sietí – workshop J. Tomkovej a J. Holdoša
- Živá knižnica – netradičné príbehy ľudí – s centrom komunitného organizovania.

Autorské čítania a besedy so spisovateľmi

Pre verejnosť boli určené besedy so spisovateľmi, cestovateľmi, osobnosťami spoločenského života, prednášky a semináre na aktuálne témy:

- *uviedenie novej knihy*: Stanislav Kaľavský: Čas na priestor (marec)
Anna Ondrejková: Príbeh (ja) na mladom snehu (apríl)
- *autorské besedy*: Dado Nagy a Veronika Homolová Tóthová: Mengeleho dievča a mama milovala Gabčíka (júl)
- *prednášky*: M. Kořínková: Potrénuj si pamäť (marec)
V. Šnidl: Triky prokremel'skej propagandy (marec)
A. Poliaková: Kto alebo čo ohrozuje seniorov (marec)
M. Z. Kučera: Tajomstvo jantárovej komnaty (september)
V. Šnidl: Zaujímavosti z histórie a súčasnosti médií (november)
- *seminár*: T. Hujdič: Čitateľské stratégie a práca s literárnym textom (november)
- *literárna dielňa*: M. Thomka: Chyby v texte
- *cestovateľské popoludnie*: S. Kaľavský: Veľmajstri ľad a oheň sa dohodli na remíze a vznikol hot ice land – Island (december)

Iné podujatia

Rok 2022 sme začali aj ukončili vyhodnotením súťaže *Najlepší čitateľ* – v januári za rok 2021 a v decembri za rok 2022.

Pri príležitosti *Medzinárodného dňa darovania knihy* – 14. február – sme tajomným knižným darčekom potešili každého, kto v ten deň prišiel do knižnice.

Knižničný jarmok je už tradičná a obľúbená akcia, na ktorej za symbolickú cenu 0,50 € ponúkame na predaj knihy vyradené z nášho knižničného fondu. S až nečakane dobrým ohlasom sa stretol antikvárný predaj kníh *Kniha za vysvedčenie*, kde si deti mohli vybrať knihu zadarmo, a všetci ostatní návštevníci knižničného parku, kde sa akcia konala, si ich mohli kúpiť za dobrovoľný príspevok.

Je nás počuť – zapojili sme sa do projektu verejných regionálnych knižníc Žilinského kraja a čítali sme z okien knižnice. Čítali A. Ondrejková, S. Kaľavský a M. Feriančeková z diel súčasných slovenských aj svetových autorov.

Svetový deň poézie – 21. marec – dvadsaťjeden úryvkov z básní od slovenských básnikov sme zaliali do záložky a rozdávali v daný deň návštevníkom knižnice.

Hodina Zeme – naši čitatelia dostali od nás darček – čajovú sviečku.

Spomienka na Ivana Laučíka – stretnutie pri hrobe básnika, spomínanie a čítanie z jeho textov.

Pocťa Belopotockému – stretnutie kultúrnych pracovníkov mesta pri soche G. F. Belopotockého na Námestí osloboditeľov v Lipt. Mikuláši pri príležitosti 148. výr. jeho úmrtia, polozenie venca.

Mikulášsky večer literatúry – podujatie konané v rámci Noci literatúry spolu s Dierou do sveta, Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva a Liptovským múzeom – Čierny orol. V knižnici čítala Alena Laučíková úryvok z knihy Sašu Stanišiča *Odkiaľ si*.

Krídla Ivana Laučíka – 40. ročník literárnej súťaže začínajúcich autorov – zapojilo sa 63 súťažiacich. Príspevky hodnotila porota: Anna Ondrejková, Silvia Kaščáková, Jana Juhásová, Ján Cíger, Peter Laučík, Naďa Kubányová. Cenu za poéziu získali: Eliška Kohlíčková z Příbramu, Adam Kollár zo Starej Ľubovne, Lenka Kóňová z Rosiny. Cenu za prózu získali: Eliška Kohlíčková z Příbramu, Ľudmila Kokošková z Liptovského Mikuláša. Podujatie podporil Fond na podporu umenia a Mesto Liptovský Mikuláš. Výsledkom súťaže bol zborník najlepších príspevkov *Výhonky* 38.

Kniha Liptova 2021 – 15. ročník čitateľskej ankety. Nominovaných bolo 27 kníh v kategórii krásna literatúra a 19 kníh v kategórii odborná literatúra – všetky obsahovo alebo autorsky spojené s regiónom Liptov. V súťaži hlasovalo 628 ľudí, ktorí odovzdali 889 hlasov. Na slávnostnom vyhodnotení sme ocenili tieto knihy:

- v kategórii krásna literatúra - 1. miesto: Peter a Eva Bombarovci: *Rozprávky z Podhradky, z ulice i záhradky* (57 hlasov)
- 2. miesto: Ján Vajs: *Dobry človek Vladko Surovček* (34 hlasov)
- 3. miesto: Juraj Berzedi: *Petra. Moja cesta k veľkému glóbusu* (33 hlasov)
- v kategórii odborná literatúra – 1. miesto: Tomáš Pastucha: *Najstaršia mestská kniha Ružomberka : Prothocolom Maius 1527 – 1701* (264 hlasov)
- 2. miesto: Víťazoslav Struhár: *Mystérium Liskovskej jaskyne* (65 hlasov)
- 3. miesto: Pavol Hriadel': *Zlaté trofeje Liptova 1991/1992 – 2020/2021* (60 hlasov).

Knihou *Liptova 2021* sa stala kniha *Najstaršia mestská kniha Ružomberka* od Tomáša Pastuchu.

Podujatia pre seniorov

Osobitnú kapitolu tvorili podujatia pre seniorov v Domove sociálnych služieb ANIMA na sídlisku Podbreziny, s ktorým sme nadviazali úzku spoluprácu už v roku 2012 v rámci Európskeho roka aktívneho starnutia a generlačnej solidarity.

Stretnutia sú zamerané na *biblioterapiu* – liečbu knihou, ktorá pôsobí na seniorov motivačne, aktívne vyplňa ich voľný čas a pomáha prekonávať emocionálnu izoláciu. Stretnutia sa konajú raz do mesiaca. Voľba literatúry je prispôsobená požiadavkám klientov, ich veku, zdravotnému stavu, ale zvolená je aj tematicky podľa ročného obdobia, aktuálnych sviatkov či podľa ich želania. Čítaný príbeh je vždy pozitívny, jednoduchý a so šťastným koncom. Poslucháči sú veľmi citliví na vnútornú pravdivosť a presvedčivosť čítaných diel, mnohokrát dochádza ku konfrontácii vlastných zážitkov a spomienok s čítaným textom. Cieľom tejto aktivity je dosiahnuť aktívne počúvanie deja, snaha udržať koncentráciu a pozornosť poslucháčov. Stretnutie s človekom „zvonka“ je pre klientov osviežením v jednotvárnom živote a pozitívne vplýva aj na ich psychiku. Počet stretnutí v tomto roku bol ovplyvnený pandemiou koronavírusu, ktorá bezprostredne ohrozuje najstaršiu vekovú kategóriu. DSS boli jednými z najpostihnutejších zariadení, a preto mali po väčšinu mesiacov zakázané akékoľvek návštevy. Z toho dôvodu stretnutia so seniormi v niektorých mesiacoch úplne absentovali a spolupráca s DSS Royal Care v mestskej časti Vitálišovce, s ktorými sme spolupracovali od roku 2014, bola úplne prerušená.

Po dobrých ohlasoch a skúsenostiach z predchádzajúcich rokov sme pre čitateľov–seniorov opäť zorganizovali workshopy na precvičenie pamäti *Psychomotorický tréning pre seniorov*. Vedenie kurzu sme zverili vyškolenej trénerke pamäti Markéte Kořínkovej z OZ AB-C. Tréning bol zameraný na rozširovanie pamäťovej kapacity mozgu využitím rôznych mnemotechnických techník, ako napr. metóda loci či vizualizácia, ktoré vhodne doplnili psychomotorické hry. Prihlásilo sa 12 účastníkov. Na záverečnej lekcii si všetci prevzali diplom absolventa a zároveň prejavili záujem o pokračovanie.

Nástenky

Pracovníčky oddelenia pripravovali každý mesiac pre návštevníkov knižnice nástenku zameranú na výročia spisovateľov a iných významných osobností a zároveň na nej predstavili aktuálneho držiteľa Nobelovej ceny za literatúru.

Na ostatných propagačných nástenkách sme informovali čitateľov o súťažiach *Kniha Liptova* a *Křídla Ivana Laučika* a ich výsledkoch. Dve nástenky boli urobené aj do vývesnej tabule umiestnenej mimo budovy knižnice (podchod k autobusovej zastávke MHD Centrum).

Výstavy

Samostatnými výstavami sme si pripomenuli osobnosti slovenskej i svetovej literatúry a rôzne významné udalosti a pamätné dni. Tieto výstavy sa nám veľmi osvedčili, pretože čitatelia majú k dispozícii literatúru s určitou témou a nemusia hľadať v regáloch. Prezrú si ich (prezenčné výpožičky) a niektoré si následne vypožičajú aj absenčne. Aj toto je spôsob, ako upozorniť čitateľov na určitú literatúru a zároveň prispieť k zvýšeniu výpožičiek. Na úseku beletrie pokračoval cyklus výstav, ktoré predstavili víťazov literárnej súťaže *Křídla Ivana Laučika* z rokov 2021.

Výstava kníh nominovaných do súťaže *Kniha Liptova 2021* sa konala súbežne s verejným hlasovaním.. Víťazné diela *Knihy roka 2021* z regiónov ŽSK sme vystavovali v júli.

Literárny klub

Rok 2022 už nebol natoľko ovplyvnený pandemiou koroanvírusu, takže literárny klub sa mohol stretávať každý mesiac. V mnohých témach stretnutí rezonovala téma vojny na Ukrajine, čítali sa úryvky z ukrajinských kníh, básne A. Ondrejčkovej ovplyvnené týmto dňom, ale s najväčším ohlasom sa stretlo premietanie animovaných filmov (Zločin a trest, Premena, Starec a more, Pivo) s výkladom animátorky Ivany Laučíkovej, ktorá nám vysvetlila problematiku animovanej tvorby, umelecké postupy a techniky.

Témy stretnutí: Liptovský Mikuláš – mesto olympijských víťazov a ocelevej šibenice?

Podchladenie – čítanie z rukopisu

Čítame Ukrajinu, o Ukrajine, s Ukrajinou

Stretnutia

Pomoc bližnému svojmu – ako pomáhať, čo je pomoc

Animovaná literatúra

O vojne nie je poézia

Davová osamelosť

ČO vás v tomto roku potešilo, zaujalo, sklamarilo

Časopis Krjela 58 – pôvodne sme uvažovali o vydaní špeciálneho ukrajinského čísla, čo sa síce nepodarilo, ale viaceré príspevky, ktoré sa dostali do *Krjela 58* reagujú na aktuálnu tému vojny na Ukrajine. Toto číslo má 40 strán a tentoraz jeho súčasťou nebola žiadna príloha. Viac textov sme uverejňovali na FB stránke *Krjela online*.

Virtuálna knižnica

Pre protipandemické opatrenia sme už v r. 2020 mnohé aktivity knižnice presunuli do online priestoru, ktorý sme súhrnne nazval Virtuálna knižnica. Tento projekt si získal celkom slušnú odozvu verejnosti. Jeho súčasťou je propagácia aktivít knižnice na webovej stránke www.kniznicagfb.sk, FB konte knižnice, *Krjela online*, *Krídla Ivana Laučíka* a *Instagram*. Celkovo bolo v rámci projektu Virtuálna knižnica uverejnených 743 príspevkov, na ktoré bolo 6 067 interakcií.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Bibliograficko-informačná a regionálna činnosť bola zabezpečovaná podľa plánu činnosti, potrieb používateľov knižnice, aktuálneho diania v regióne alebo v rámci spolupráce s regionálnymi inštitúciami.

- **Excerpcia seriálov a automatizované spracovávanie bibliografických regionálnych záznamov** v KIS a ÚRL:
 - **excerpované boli články** z ústrednej a regionálnej tlače: **retrospektívne** za roky 1932, 1933, 1938, 1956, 1958, 1960, 1966, 1971-1979, 1980-1989, 1990-1995, 1998 2005, 2012, 2014, 2016, 2018-2021, **súbežne** za rok 2022, do DB boli priebežne dopĺňané aj ďalšie články sekundárne získané regionálnou bibliografickou činnosťou
 - v centrálnej budove (KIS) bolo v uvedenom období **pravidelne monitorovaných 41** periodík, okrem toho ďalšie odborné periodiká z oblasti knihovníctva - aktuálne i retrospektívne, online a darované periodiká. V ÚRL bolo **monitorovaných 47 regionálnych** (v tom obecné 41, školské 4, firemný 1, literárny 1) a **17 nadregionálnych periodík**. Excerpcia a automatizované spracovávanie regionálnych záznamov sa vykonáva pre potreby regionálnej bibliografie v knižnici (elektronický výstup ročenky Liptov v tlači, personálne a tematické bibliografie, bibliografické letáky a i.), pre potreby

používateľov a širokej verejnosti; excerpčia a spracovávanie záznamov má každoročne plynulé pokračovanie a ukončenie na začiatku ďalšieho kalendárneho roka

- spracované boli záznamy zo zošitovej podoby SNB - články r. 1192, 1993, 1995, 1998
- zabezpečoval sa priebežný analytický rozpis regionálnych a nadregionálnych dokumentov, najmä knižných dokumentov (knihy, slovníky, zborníky)

- **Uchovávanie periodík a spracovávanie albumov výstrižkov** (podľa vročenia):

- príprava a uchovávanie výstrižkov v albumoch výstrižkov (súčasť excerpcie - KIS aj ÚRL)
- uchovávanie periodík: v ÚRL sú archivované všetky spracovávané regionálne periodiká, staršie ročníky viazané, ostatné nadregionálne periodiká sa uchovávajú v ÚRL aj v KIS 1 kalendárny rok dozadu, následne sú spracované formou výstrižkov do albumov (výstrižky ďalej spracované automatizovane - pole 773 - ďalší zdroj). Albumy výstrižkov sú budované podľa vročenia, staršie podľa tematiky. Priebežne sa dopĺňali o výstrižky aj už existujúce ročníky albumov.

- **Budovanie databáz a počty záznamov**

- **informačný aparát** ÚRL a KIS bol priebežne budovaný ako v predchádzajúcich obdobiach: knižničný fond (vrátane albumov výstrižkov), databáza AKS Clavius (dokumenty a analytické rozpisy, databáza regionálnych autorít a databáza miest a obcí regiónu Liptova), fotografická databáza regionálnych osobností
- **počet záznamov v celej databáze knižnice s väzbou na región k 31.12.2022 = registrované záznamy: autority 3 305 + tituly 13 089** (AVD, elektronické zdroje, firemná literatúra, grafika, hudobniny, knihy, kartografické dokumenty, multimédiá, normatívne dokumenty, oficiálne dokumenty, periodiká, PC súbory, rukopisy, špeciálne tlačoviny, vedecké a VŠ práce, zborníky, zvukové dokumenty) + **články 94 646** (články v periodikách 87 960, články v zborníkoch 882, články v knihách 5 422, články v špeciálnych tlačovinách 274, články v zvukových dokumentoch 30, články v grafike 78) + záznamy **o mestách a obciach 159, spolu: 111 199, prírastok za rok 2022 +4 978**

V rámci AKS Clavius bola budovaná a priebežne aktualizovaná:

- **databáza regionálnych článkov** - počet záznamov v databáze k 31.12.2022: **94 646, prírastok** za rok 2022 **+4 763** (v tom 3 081 článkov súbežnej a 1 682 článkov retrospektívnej regionálnej bibliografie)
- **databáza titulov rôznych typov regionálnych dokumentov** (lokácia ÚRL) - počet záznamov k 31.12.2022: **19 832** (prírastok +681)
- **databáza regionálnych autorít** (biografické spracovanie - anotovanie životopisných hesiel, fotografický a iný obrazový materiál mimo AKS Clavius) pre informačné potreby knižnice, používateľom a širokej verejnosti je dostupná prostredníctvom katalógu Carmen. Výstupom sú o. i. ročne tlačenou formou vydávané *Výročia...* s plnými biografickými textami a odkazmi. Databáza bola rozširovaná a systematicky dopĺňaná o nové regionálne autority (z fondov knižnice, dotazníkového prieskumu, elektronických dokumentov, ďalších zdrojov), existujúce záznamy boli aktualizované na základe priebežného prieskumu regionálnych osobností a zdrojových prameňov (stotožňovanie, opravy a/alebo aktualizácie faktografických informácií, odkazy na zdroje podľa STN ISO 690), vykonával sa priebežný analytický rozpis regionálnych a nadregionálnych titulov (najmä slovníkov a zborníka Biografické štúdie). Počet záznamov **regionálnych autorít v databáze k 31.12.2022: 3 305** (prírastok + 85), v tom **2 381 osobných autorít a 924 korporácií**
- **databáza vydavateľov** v regióne k 31.12.2022: **513**

- **databáza miest a obcí** Liptova - databáza vybudovaná v predchádzajúcom AKS PC-Lib s faktograficky popisnými údajmi, väzbami na relevantný knižničný fond a sprievodným obrazovým materiálom sa ďalej pod AKS Clavius nespracováva, je v čiastočnej podobe prístupná v Claiu (159 záznamov).
- **Fond regionálnej literatúry a registrované informácie:**
 - podľa finančných možností LK GFB sa získaval, dopĺňal a spracovával knižničný regionálny fond, v ÚRL bolo katalogizačne spracovaných 356 knižničných jednotiek regionálneho charakteru (AVD 3, knihy 77, grafika 128, špeciálna tlačovina 138, zborník 4, zvukový dokument 1, firemná literatúra 5)
 - **knižničný regionálny fond** (len lokácia ÚRL) - stav k 31.12.2022 je **19 832 knižničných jednotiek** (knihy 3 687, grafické dokumenty 2 448, audiovizuálne dokumenty 41, špeciálne tlačoviny 4 057, zborníky 399, zvukové dokumenty 41, firemná literatúra 104, normatívny dokument 1, kartografické dokumenty 79, oficiálne dokumenty 49, počítačové súbory 4, vedecké a vysokoškolské práce 22, rukopisy 2, multimediálne dokumenty 5, periodiká 8 893)
 - **prírastok knižničných jednotiek** v roku 2022: **+681** (knihy 77, grafické dokumenty 128, špeciálne tlačoviny 138, zborník 4, firemná literatúra 5, AVD 3, periodiká 325, zvukové dokumenty 1)
 - spracované boli **elektronické zdroje** regionálneho charakteru, v databáze k 31.12.2022: **351** záznamov (prírastok +11)
 - digitálne sa regionálne dokumenty nespracovávali
 - **prezenčné výpožičky regionálnej literatúry: 1 904**
 - **počet návštevníkov ÚRL** za rok 2022: **345**
 - pracovníci **poskytovali faktografické, dokumentografické a bibliografické informácie a služby** regionálneho charakteru, albumy výstrižkov a regionálnu literatúru používateľom knižnice, iným knižniciam, kultúrnym inštitúciám mesta L. Mikuláš a individuálnym záujemcom o štúdium regionálnej problematiky
 - **registrované bibliografické a faktografické informácie na regionálne témy:** 3 817 (záznamy v bibliografiách a slovníkoch) + 691 (záznamy v regionálnych rešeršiach) +481 (registrované informácie regionálneho charakteru v AKS Clavius) = spolu **5 002**
 - k bibliograficko-informačným a regionálnym činnostiam bola využívaná predovšetkým vlastná databáza AKS Clavius, databáza katalógov SNK, portál Slovenské MDT Online, sieť Internet
 - **regionálne výstavy z fondov ÚRL:** 27
január: Milan Adamčiak, Elena Kaliská
február: Janko Čajak, Dobroslav Chrobák, Ľudovít Fulla
marec: Ľudmila Fiaminová, Ivan Stodola
apríl: Jaroslav Rezník, Janko Kráľ
máj: Rastislav Hatiar, Ivan Šobán
jún: Pavol Socháň, Radka Berešíková
júl: Mária Blšáková, Ján Vilikovský, Jakub Grajchman
august: Martin Rázus, Pavol Strauss
september: Michal Kapasný, Peter Michal Bohúň
október: Rudo Brtáň, Miroslav Kasprzyk
november: Vladimír Petrík, Viliam Hyravý
december: Koloman Sokol, Ladislav Paška, Aurel Stodola
 - **regionálne podujatia:** 2

- **Rešeršná činnosť**
 - na základe požiadaviek používateľov a pre potreby bibliografického pracoviska knižnice boli v Úseku náučnej literatúry zostavené 2 rešerše s väzbou na región Liptov:
 - Lubel'a po roku 1945 (416 záz.)
 - Inštitúcie podporujúce voľnočasové aktivity detí mladšieho školského veku v regióne Liptov (99 záz.)
 - pre potreby bibliografického pracoviska bolo zostavených 5 rešerší k regionálnym autoritám: P. Strauss, B. Tréger, J. Il'ánovský, S. Lichardus (176 záznamov).
- **Edičná činnosť:**
 - **Liptov v tlači 2022** [elektronický zdroj] : bibliografická ročenka. Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022
Pozn.: na začiatku roka 2023 dobieha excerpčia a spracovanie záznamov (titul nebude vydaný tlačou, záznamy sa nachádzajú v AKS Clavius, k 31.12.2022: 3 381 záz.)
 - **Drevený artikulárny kostol vo Svúätom Kríži** : výberová tematická bibliografia pri príležitosti 40. výročia vysviacky / zostavila Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2022 (79 záz.)
 - **Výročia 2022** : kalendárium výročí regionálnych autorov a osobností okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok / zostavila Ivona Salajová. - Liptovský Mikuláš : Liptovská knižnica G. F. Belopotockého, 2023 (príprava na tlač, približne 357 záz.)

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
počet registrovaných bibliograf. a faktogr. informácií zameraných na regionálne témy	4 968	5 002	+ 34
počet vypracovaných bibliografií /tlačené+elektronické/ spolu	4	5	+ 1
z toho kalendárium	1	1	0
ročenka	1	1	0
personálna bibliografia	1	0	- 1
bibliografický leták	0	0	0
iné /životopis.medailón, inf.leták a pod./	1	1	0
počet vypracovaných rešerší	36	34	- 2
- z toho počet rešerší na regionálne témy	4	7	+ 3
počet titulov monitorovaných periodík spolu	103	105	+ 2
- z toho periodiká regionálneho zamerania	47	47	0
počet záznamov v databáze regionálnej článkovej bibliografie spolu	89 883	94 646	+ 4 763
z toho ročný prírastok spolu	4 093	4 763	+ 670
- z toho články z periodík	4 008	4 449	+ 441
články zo zborníkov, kapitoly z kníh a iných špeciálnych tlačovín	85	314	+ 229
fond regionálnych dokumentov spolu	19 151	19 832	+ 681
z toho - knihy /počet KJ/	3 578	3 687	+ 109
- periodiká /počet titulov/	8 581	8 893	+ 312

- iné - spracované v KIS /drobné tlače, AV dokumenty, firemná lit., grafika, mapy a iné špec. dokumenty/	6 992	7 252	+ 260
elektronická databáza regionálnych autorít - počet autorít spolu	3 220	3 305	+ 85
z toho osobné autority	2 307	2 381	+ 74
korporatívne autority	913	924	+ 11
elektronická databáza fotografií - počet spracovaných záznamov fotografií v KIS	*	*	*
výpožičky regionálnych dokumentov spolu	1 384	1 904	+ 520
z toho - knihy	321	531	+ 210
- periodiká	828	933	+ 105
- výstrižky	80	67	- 13
- iné	235	373	+ 138
počet zrealizovaných regionálnych podujatí /garant podujatia - regionálne oddelenie/	0	2	+ 2
počet návštevníkov regionálneho oddelenia	313	345	+ 32
počet využívaných elektronických databáz	4	4	0

Pozn.:

*fotografie spracované v súvislosti s regionálnymi autoritami nie sú v DB spracované ako záznamy, ale tvoria doplňujúci informačný materiál (zostavovanie bibliografií, letákov, medailónov) mimo AKS Clavius

** kvalifikovaný odhad

• **Informačná činnosť:**

a) **CLAVIUS - servis automatizovaného knižničného systému (AKS Clavius, Veverička a Carmen):**

pracovníčka KIS zabezpečovala priebežný servis a správcovstvo (podľa potreby v spolupráci s V. Romokom, servisné zastúpenie systému na Slovensku) v oblasti katalogizácie, bibliografie, výpožičiek, nastavení právomocí a LAN v centrálnej budove knižnice a na pobočkách:

- lokálne nastavenia AKS podľa aktualizácií systému firmou LANius, s. r. o. (Výpožičky a Katalogizácia), podľa potreby odstraňovanie chýb a/alebo úpravy v AKS a katalógu Carmen (zobrazovanie, logo, prihlásenie do konta a i.) - priebežné konzultácie s V. Romokom
- servis AKS Clavius a doplnky vo Veveričke (právomoci, formy podujatí, končiace registrácie, revízia KF a ďalšie)
- príprava AKS Clavius k revízii knižničného fondu LK GFB (nastavenia 27 revízií, kategórie, aktualizácie signatúr, protokol. uzavretie čiastkových revízií)
- príprava AKS Clavius a Veveričky k spusteniu novej online komunikácie - možnosť sťahovania digitálnych čitateľských preukazov do mobilov čitateľov
- príprava, nastavenie a konzultácie s PAYSY, s. r. o. k fungovaniu digitálnych čitateľských preukazov, stránke so súhlasmi, opätovnému generovaniu a pod. (v spolupráci s V. Romokom)
- nastavenie vlastného SMTP servera (v spolupráci s Ing. Milanom Jančuškom–JANSOL)
- nastavenie prístupu AKS Clavius (Veverička) a digitálna knižnica Kubo (prepojenie)
- školenie zamestnancov k revízii knižničného fondu LK GFB, k práci s online katalógom Carmen, s Veveričkou a zvukovými knihami
- inštalácie modulu Revízia všetkým pracovným staniciam
- nastavenia: oddelení a ich vzťahov, automatických mailových predupomienok a upomienok, budúcich registrácií, končiacich registrácií, kategórií registrácií (kategórie

čitateľov) a údajov o čitateľoch, rezervácií (výpožičná doba, odpisy nevyzdvihnutých), požičiavania zvukových kníh, okien výsledkov vyhľadávania, kategórií výpožičiek ÚDL, voliteľných hodnôt čitateľov pre ÚDL (školy, triedy), zatváracích dní a období (vrátane prolongácií výpožičiek, rezervácií, upomienok a MVS), návrhov dokumentov na vyradenie, zmeny žánrových signatúr, lokácií, samostatných formulárov 653 pre zamestnancov a ďalších

- zlučovanie duplicit / opravy čitateľov v databáze - priebežne
- priebežná oprava a aktualizácia Slovníka - Autority (Osobné meno, Meno korporácie, Meno akcie, Geografické meno, biografické heslá POZ, citácie zdrojov 670, polia NAR, UMR, PUS, REG, OBL), súbežná kontrola na regionalitu „R“, analytických rozpisov cez F6 v poli 773
- priebežná oprava a aktualizácia Slovníkov - Kľúčové slová, MDT, Zdroje 461/773
- priebežné retrospektívne dopĺňanie a aktualizovanie údajov v poli 600-651 VEC najmä v záznamoch článkov z periodík a analytických rozpisoch kníh

priebežná oprava zdrojových údajov v analytických rozpisoch dokumentov - pole 773 retrospektívne

b) spolupráca s Ing. Milanom Jančuškou–JANSOL pri zabezpečení prevádzky LAN v centre, ÚNRL a na pobočke ZŠ Janka Kráľa:

- - servis serverov cez vzdialený prístup (vrátane ESET servera), pravidelná profylaktická kontrola operačných systémov serverov a kontrola záloh na externé disky v centre
- servis pracovných staníc (ÚB, ÚDL, pobočky cez vzdialený prístup), servis pre internetové pripojenie
- servis, údržba a nastavenia prídavných zariadení v LAN centra a pobočiek
- zabezpečenie čítačiek pre digitálne čitateľské preukazy
- inštalácie Office 365 v LAN centra a pobočiek LK GFB, nastavenie vlastného SMTP servera (Clavius, Carmen, Veverička)
- prístup na hosting do domény LK GFB (FreeTech services, s. r. o.)
- správcovstvo webovej stránky LK GFB aj pre Veveričku (priebežne)
- doplnenie služobných mailových adries (info)
- výmena batérie UPS (MÚ), výmena disku PC (KIS)
- nový notebook a nový projektor pre LK GFB, vrátane inštalácie, záručný servis projektora
- zabezpečenie pripojení v LAN centra počas revízie knižničného fondu v LK GFB (ÚDL, suterén)
- inštalácia Internet Explorer pre ÚETČ
- aktualizácie ESET v LAN centra a pobočiek
- zabezpečovanie tonerov pre tlačiarne a multifunkčné zariadenia (sprostredkované firmou Synergion, a. s., pobočka Liptovský Mikuláš)

• **Ďalšia odborná činnosť v rámci knižnice, spolupráca s inštitúciami a/alebo jednotlivcami v regióne:**

- priebežné spracovávanie a dopĺňanie fotografií regionálnych autorít a súvisiacich obrázkových materiálov do DB fotografií (mimo AKS Clavius)
- priebežné spracovávanie zvukových záznamov rozhovorov regionálnych osobností do biografických hesiel Slovníka - Autority (v spolupráci s J. Podolinskou)
- spolupráca s Domom Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši (regionálne osobnosti)
- signalizácia predpokladanej edičnej činnosti na rok 2022 a hodnotenie bibliografickej činnosti za rok 2021 (pre Krajskú knižnicu v Žiline a SNK)
- konzultácie k preukazom čitateľov a prefixu knižnice (pre Krajskú knižnicu v Žiline)

- spracovaný výkaz - počet bibliografických záznamov v regionálnej článkovej DB a prírastok k 30. 6. 2022 (pre Krajskú knižnicu v Žiline)
- konzultácia a príprava materiálov k oslavám pri príležitosti 40. výročia vysviacky dreveného artikulárneho kostola vo Svätom Kríži (pre Mgr. D. Fiačanovú)
- MDT online - upozornenie na výpadky a technický problém so sieťou na strane SNK
- účasť na inventarizácii majetku LK GFB
- účasť na revízii knižničného fondu LK GFB
- služby vo výpožičnom procese podľa rozpisu a aktuálnych potrieb LK GFB v Multimediálnom úseku a Úseku detskej literatúry, individuálna práca s čitateľom a konzultácie k regionálnej problematike
- spolupráca so ZO SZPB v Lipt. Mikuláši (periodikum Bojovník) a so SMOPaJ v Lipt. Mikuláši (periodiká Pamiatky a múzea a Múzeum)
- príprava materiálov a konzultácie k ročníkovým, bakalárskym a diplomovým prácam, napr.: Sídliisko Podbreziny – história, Ladislav Čemický, Futbal v obci Lúčky v r. 1992 – 2002, Žuffovie dom, Janko Kráľ, Synagóga v Liptovskom Mikuláši, Župný dom v Liptovskom Mikuláši, ...

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy a okresné metodické pôsobenie

Metodické návštevy mimo vlastnej knižnice : 43

Konzultácie: 40

Odborné porady a semináre, z toho pre mestské a obecné knižnice, resp. pre knižnice iných sietí: 1

3.2. Vnútroknižničná metodika

Metodička spolupracovala s vedením knižnice a ostatnými pracovníkmi. Začiatkom roka spracovala podklady pre zostavenie plánu knižnice na rok 2022 a pre Správu o činnosti a hospodárení za rok 2021. Zhromažďovala štatistické údaje a výkony oddelení a úsekov pre zostavenie a odoslanie elektronického výkazu KULT (MK SR) 10-01. Vypracovala analýzu a porovnanie štatistických ukazovateľov (rok 2021/2022) za regionálnu knižnicu ako aj za verejné knižnice v jej metodickej pôsobnosti.

Podieľala sa na fyzickej revízii knižničného fondu ako členka ústrednej revíznej komisie. Participovala na vyhodnotení a zápise o výsledku revízie.

Po ukončení inventarizácie majetku knižnice na základe dielčích inventarizačných komisií v spolupráci s vedúcou OETČ vykonala všetky činnosti súvisiace s jej uzavretím.

3.2. Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23

Rok	Počet knižníc v metodickej pôsobnosti *	Úväzok metodičky pre okresnú metodiku	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev mestských a obecných knižníc	Počet konzultácií
2021	72	1	0	45	46
2022	72	1	0	43	40

* bez regionálnej knižnice

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Liptovský Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet obyvateľov v okrese spolu	72 143	56 600
Počet obyvateľov v okresnom sídle	30 915	26 479
Počet školopovinných detí v okrese	6 248	4 855
Počet školopovinných detí v okresnom sídl	3 259	2 732
Počet verejných knižníc v okrese	50	22
z toho regionálna knižnica	1	0
mestské knižnice + pob.	1	1 + 4
profes. knižnice + pob.	1	0
neprof. knižnice + pob.	47	22
Počet zrušených knižníc		
Počet nepracujúcich knižníc		
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov		
Počet knižníc s obnovenou činnosťou		
Zmeny v profesionalizácii /+ -/		
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF		
Počet automatizovaných knižníc		
Počet knižníc s internetom pre verejnosť		
Centrálny nákup pre knižnice - počet knižníc	0	0
Metodická pomoc pri spracovaní projektov	3	2
Počet konzultácií k projektom	3	2
Metodická pomoc pri revízii KF		

V roku 2022 uskutočnila pracovníčka oddelenia **43 metodických návštev**. Zameranie vyplývalo z potrieb navštívenej knižnice. Bola to pomoc pri fyzických revíziách knižného fondu, retrokonverzii knižného fondu do systému KIS MSK, Koha, plnenie opatrení, vedenie základnej evidencie, stavanie knižného fondu, metodická inštrukciá k vedeniu knižnice novým knihovníkom.

Z poznatkov z metodických návštev, zo štatistického zisťovania, je evidentné, že súčasná doba je pre fungovanie knižníc na obciach zložitá a náročná aj pre prácu metodika. Je otázne, či sa podarí udržať funkčné knižnice v malých obciach. Už teraz pozorujeme nárast počtu stagnujúcich knižníc. Na výkony knižníc nepriamo dolieha aj fluktuácia dobrovoľných knihovníkov. Úpadok obecných knižníc je viditeľný, česť výnimkám. V týchto prípadoch zohráva dôležitú úlohu osobnosť knihovníka, jeho aktívnosť, dobré vzťahy so zriaďovateľom, snaha, aby knižnica prosperovala, pracovala v dôstojných podmienkach a mala dostatok finančných prostriedkov na nákup nových kníh, ale aj na modernizáciu zariadenia a technické vybavenie (napr. v obci Galovany).

V hodnotenom roku bolo knihovníkom a ich zriaďovateľom poskytnutých **40 konzultácií** osobne, alebo prostredníctvom telefonátov a mailov. Týkali sa napr. získania a vyúčtovania dotácie z Fondu na podporu umenia, nákupu dokumentov, aktualizácie knižničného fondu, štatistiky a spracovania ročného výkazu, personálnej zmeny, vybavenia knižnice a pod.

Počas celého roka sa budovala a archivovala dokumentácia usmerňovaných knižníc, aktualizovala sa databáza modulu Metodika v AKIS Clavius.

Metodička zostavila sumárne výkazy o činnosti verejných knižníc za rok 2020 s príslušnými komentármi a tabuľkami. Tie boli podkladom na vydanie metodického materiálu Verejné knižnice okresu Liptovský Mikuláš a Ružomberok za rok 2021, ktorého súčasťou bol aj číselný prehľad výkonov jednotlivých knižníc. Podkladom bolo doručenie výkazov spolu s vyhlásením súhlasu so zverejnením údajov alebo vyplnený a potvrdený formulár o činnosti.

Výsledky činnosti knižníc boli vyhodnotené na základe metodického určenia MK SR č. 4315/2020-110/11107 na určenie štandardov pre verejné knižnice.

Regionálna knižnica je zapojená do projektu Benchmarking. Metodička spracovala vstupný elektronický formulár za rok 2021 spolu s doplňujúcimi údajmi. Potom vyhodnotila a porovnávala výkony regionálnej knižnice s inými verejnými knižnicami na Slovensku s približne rovnakým počtom obyvateľov.

Pre potreby obecných knižníc metodička aktualizovala Knižničný a výpožičný poriadok. V databáze modulu Metodika po voľbách do miestnych samospráv aktualizovala zoznam starostov.

Tab. 25 Sieť školských knižníc

Ukazovateľ	Okres Lipt. Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet školských knižníc v metodickej pôsobnosti	0	0
Počet metodických návštev školských knižníc	1	0
Počet metodických konzultácií	0	0

Tab. 26 Špeciálne knižnice

Ukazovateľ	Okres Lipt. Mikuláš	Okres Ružomberok
Počet metodických návštev špeciálnych knižníc	0	0
Počet metodických konzultácií	1	0

Metodickú návštevu v školskej knižnici na ZŠ Bobrovec uskutočnili pracovníčky spracovania knižničných fondov. Zameraná bola na inštruktáž k evidencii kníh do AKIS Clavius.

4. Knižnica a spolková činnosť

Liptovská knižnica GFB je členom Slovenskej asociácie knižníc a kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc. Desať pracovníčok knižnice je individuálnym členom Spolku slovenských knihovníkov, zastúpenie máme aj vo výbore Krajskej pobočky SSKK Žilinského kraja a riaditeľka LK GFB bola do novembra 2022 členkou celoslovenského výboru Spolku. Pracovníčky knižnice, ktoré sú členkami SSKK, sa zúčastnili exkurzie do Krakova, kde navštívili knižnicu Jagelovskej univerzity a mestskú knižnicu.

Knižnica aktívne spolupracuje so Spolkom Martina Rázusa, Spolkom Pavla Straussa, Spoločnosťou Kolomana Sokola, OZ Diera do sveta, Via Sua, Centrom komunitného organizovania, Living Memory.

5. Závery

Rok 2022 bol náročný nielen pre knižnicu ale aj pre celú spoločnosť. Doznievala celosvetová pandémia koronavírusu., potom nastúpila kríza energetická, kedy náklady na energie dosiahli niekoľkokrát násobné navýšenie. Pre knižnicu to bude mať dopad hlavne v r. 2023. Predpokladáme, že do budúcnosti bude mať dopad veľmi negatívny, pretože koncom r. 2023 bola podpísaná zmluva (vysúť a ťažená ŽSK) na dodávku elektrickej energie so zvýšením zo 70 € na 1 MWh na 390 € za 1 MWh (bez DPH a prenosových poplatkov). Pričom schválený rozpočet knižnice na r. 2023 na túto skutočnosť nereaguje.

V r. 2022 knižnica dokázala, napriek všetkým problémom a ťažkostiam, si svoje miesto v spoločnosti obhájiť a znovu naštartovať aktivity pandémiou utlmené. Dokonca bol priestor a čas na rozvoj, veď sme zaviedli digitálne čitateľské karty, možnosť vstupom do KUBO klubu čítať digitálne detské knihy.

Vojna na Ukrajine sa stala aj humanitárnou krízou, na ktorú knižnica zareagovala v rámci svojich možností a pomáhať budeme aj naďalej.

Rok 2023 bude o prežití. Nepredpokladám, že by knižnica zanikla, obávam sa, o rozsah a kvalitu poskytovaných služieb verejnosti.

Správa o činnosti a hospodárení Liptovskej knižnice Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši za rok 2022

Zostavila: Mgr. Marcela Feriančeková z podkladov jednotlivých organizačných zložiek Liptovskej knižnice G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Zodpovedný redaktor: Mgr. Marcela Feriančeková, riaditeľka knižnice

Vydala: Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši

Rok vydania: 2023